

Jaarverslag 2012

NV Schadeverzekering
Metaal en Technische Bedrijfstakingen

Inhoud

Personalia per 31 december 2012	3
Verslag van de Raad van Commissarissen	6
Verslag van de directie	8
1. In dienst van het klantenbelang	8
2. Resultaten en financiële positie	13
3. Verzekeringen	17
4. Beleggingen	20
5. Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen	25
6. Toekomstverwachtingen	27
Jaarrekening	29
Balans per 31 december	30
Winst- en verliesrekening	32
Kasstroomoverzicht	33
Algemene toelichting	34
Risicoparagraaf	45
Toelichting op de balans per 31 december	57
Toelichting op de winst- en verliesrekening	69
Overige gegevens	75
Statutaire bepalingen	76
Bestemming van het resultaat	78
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	79
Nadere informatie over bestuurders	81

Colofon

Personalia per 31 december 2012

Raad van Commissarissen

Y.G. Boersma
A. Bruggeman
A.L. van Dalen
H.M. Jager, voorzitter
A. van der Veen

Directie

drs. P.N. Schrage
drs. E. Ooms AAG

Audit- en risico commissie

Y.G. Boersma, voorzitter
A.L. van Dalen
A. van der Veen

Aandeelhouder

Stichting Administratiekantoor Schadeverzekering Metaal en Technische Bedrijfstakingen;
deze heeft alle aandelen uitgegeven aan de Stichting Pensioenfonds Metaal en Techniek.

Administrateur

Mn Services N.V.

Accountant

Deloitte Accountants B.V.

Actuaris

Towers Watson Netherlands B.V.

**Verlag van de
Raad van Commissarissen**

en

Verlag van de directie

Verlag van de Raad van Commissarissen

Aan de aandeelhouders,

Wij hebben het genoeg u de door de directie opgestelde jaarrekening over 2012 aan te bieden. In overeenstemming met artikel 22 van de statuten is de jaarrekening gecontroleerd door de externe accountant. De controleverklaring van Deloitte Accountants BV is bij dit verslag gevoegd. Wij stellen u voor om de jaarrekening 2012 goed te keuren. Deze goedkeuring strekt tot decharge van de directie voor het in het jaar 2012 gevoerde beleid en tot decharge van de Raad van Commissarissen voor het in 2012 uitgeoefende toezicht.

2012 is voor NV Schadeverzekering Metaal en Technische bedrijfstakken (kortweg NV Schade) in meerdere opzichten een goed jaar geweest. Het financieel resultaat was aanzienlijk beter dan in voorgaande jaren, onder andere dankzij meevallende beleggingsresultaten. De directie heeft in het verslagjaar de bedrijfsvoering verder geprofessionaliseerd in dienst van het klantbelang en in lijn met nieuwe wet- en regelgeving als de Code Governance Verzekeraars en Solvency II. NV Schade is een van de eerste verzekeraars in Nederland die haar solvabiliteit heeft gebaseerd op de nieuwe kapitaalvereisten op grond van Solvency II. NV Schade streeft ernaar de komende jaren een nog meer klantgerichte en solide verzekeraar te worden. De RvC steunt de directie in deze ambitie.

Ook de RvC zelf is in 2012 begonnen met een verdere professionaliseringsinslag om het toezicht aan te scherpen. Zo zijn inmiddels een audit- en risicocommissie en remuneratiecommissie ingesteld en is de governance in overeenstemming gebracht met de Code Governance Verzekeraars en Solvency II. In het verslagjaar heeft de Raad diverse kennissessies georganiseerd om haar eigen deskundigheid te verhogen. In april 2013 heeft de RvC de jaarlijkse evaluatie van haar eigen functioneren uitgevoerd met ondersteuning van een extern deskundige. De resultaten van deze zelfevaluatie zullen in de loop van 2013 leiden tot verbeteringen van de werkwijze van de RvC.

Eind 2012 heeft NV Schade afscheid genomen van haar directeur Simon van Vuure die zich de afgelopen zes jaren uitstekend van zijn functie heeft gekweten. In zijn plaats heeft de RvC aan de Algemene Vergadering voorgesteld Eduard Ooms te benoemen als directeur. Hij is per 1 september 2012 in dienst getreden van NV Schade.

In 2012 is de samenstelling van de RvC gewijzigd. In de loop van 2012 is de heer Graauwman afgetreden en de heer Boersma per 31 december 2012. Bij het zoeken naar geschikte opvolgers heeft de RvC terdege rekening gehouden met de nieuwe eisen die de toezichthouder stelt aan de deskundigheid en vaardigheden van commissarissen. Dit heeft geresulteerd in de voordracht en benoeming van de heer A.L.A. van Gelder per 8 januari 2013. De tweede vacature zal in de loop van 2013 worden ingevuld. Daarbij zal de voorkeur uitgaan naar een vrouwelijke kandidaat. Ook bij toekomstige wisselingen in de directie zal aan een meer evenwichtige man-vrouw verdeling aandacht worden besteed.

De RvC kwam in 2012 5 keer in vergadering bij elkaar. Daarnaast werd 3 keer met de Algemene Vergadering vergaderd. De audit- en risicocommissie van de RvC vergaderde 4 keer in 2012. Het gemiddeld aanwezigheidspercentage van de commissarissen bedroeg 88 procent.

Den Haag, 16 mei 2013

Raad van Commissarissen:

H.M. Jager, voorzitter
A. Bruggeman
A.L. van Dalen
A.L.A. van Gelder
A. van der Veen

Verslag van de directie

1. In dienst van het klantbelang

Speerpunten beleid

Als arbeidsongeschiktheidsverzekeraar van en voor werkgevers en werknemers in de Metaal en Techniek staat bij NV Schade het klantbelang vanaf haar ontstaan voorop.

Onze aanvullende verzekeringsproducten zijn in opdracht van de sociale partners afgestemd op de behoeften van werkgevers en werknemers in de sector. De verzekeringen van NV Schade zijn scherp geprijsd en bieden een uitstekende dekking in vergelijking met de concurrentie. NV Schade kent geen winstoogmerk. Eventuele “winst” wordt teruggegeven aan de premiebetaler in de vorm van premiekorting en/of een betere dekking van de verzekeringen. Zo werd in de jaren 2006- 2013 een bedrag van ruim 500 miljoen euro teruggeploegd naar de sector. En NV Schade voert een prudent en solide financieel beleid dat garandeert dat de uitkeringsverplichtingen nu en in de toekomst kunnen worden nagekomen.

Ook in 2012 was het beleid van de directie erop gericht de bedrijfsvoering meer dienstbaar te maken aan het klantbelang. Speerpunten in het beleid waren:

1. De invoering binnen NV Schade van Solvency II, de nieuwe Europese wetgeving voor verzekeraars, waardoor NV Schade uiterlijk per 1 januari 2014 voldoet aan de nieuwe, aangescherpte EU-eisen ten aanzien van financiële betrouwbaarheid en risicobeheersing.
2. Vergroting van de klantgerichtheid in de dagelijkse dienstverlening en in de communicatie naar onze klanten toe.
3. Naadloze aansluiting van het verzekeringspakket aan de wensen van onze klanten door de invoering in 2012 van een WIA-excedentverzekering voor werknemers met een jaarinkomen van meer dan 50.853 euro.
4. Uitbreiding van de preventie- en re-integratieactiviteiten van NV Schade, gericht op het voorkomen van arbeidsongeschiktheid dan wel op een gehele of gedeeltelijke terugkeer naar werk.

Invoering Solvency II

Solvency II is het toekomstig geharmoniseerd toezichttraamwerk voor verzekeraars. Solvency II vervangt en integreert een aantal verzekeringsrichtlijnen in een Europese kaderrichtlijn. De richtlijn is in 2009 gepubliceerd en is momenteel in de eindfase van ontwikkeling.

De laatste tien jaren is in de verzekeringswereld veel mis gegaan. Bij veel verzekeraars gingen het commerciële belang, dat van het management en van de aandeelhouders steeds meer prevaleren ten koste van dat van hun klanten. In Nederland leidde dat tot onder andere de “woekerpolisaffaire”, waardoor het vertrouwen van de consument in verzekeraars stevig onder druk kwam te staan.

Met Solvency II beoogt de Europese wetgever een betere bescherming van de klanten van verzekeraars te bieden en een uniforme Europese markt te creëren, waardoor in alle EU-landen dezelfde condities en toezichteisen gelden voor verzekeraars¹. Door Solvency II verbetert het inzicht en de transparantie in de financiële positie van verzekeraars en worden er op risico gebaseerde solvabiliteitsvereisten gesteld. Hierdoor wordt het klantbelang beter gewaarborgd en zal het consumentenvertrouwen in de sector herstellen.

¹ Helaas moet de directie constateren dat ondanks alle Europese wet- en regelgeving nog steeds geen sprake is van gelijke concurrentie tussen banken en verzekeraars omdat de kapitaalvereisten die door Basel III worden voorgeschreven aan banken aanzienlijk lager zijn dan die aan verzekeraars door Solvency II.

De nieuwe Solvency II-richtlijnen betreffen niet alleen de kapitaalvereisten die een verzekeraar moet aanhouden om de uitkeringen aan haar polishouders te kunnen garanderen, maar ook maatregelen om een gedragsverandering bij het management van verzekeraars te bewerkstelligen zoals een goede governance, een adequaat risicobeleid en een transparante wijze van rapporteren en verantwoording.

Er is in 2012 onduidelijkheid ontstaan over de precieze invoeringsdatum van Solvency II. De beoogde datum van 1 januari 2014 is losgelaten en een nieuwe datum is nog niet vastgesteld. De definitieve invoering zal waarschijnlijk pas in 2015 of 2016 haar beslag krijgen. Dit maakt implementatie lastig omdat nog niet alle richtlijnen tot in detail zijn uitgewerkt.

NV Schade heeft in het verslagjaar significante voortgang geboekt met de voorbereidingen op de invoering van de Solvency II-richtlijnen. Onder andere heeft NV Schade vrijwillig meegedaan aan de ORSA (Own Risk & Solvency Assessment)-pilot van DNB. Een instrument dat de verzekeraars zelf -tenminste jaarlijks- moeten hanteren om de risico's die de onderneming loopt en de daarvoor benodigde kapitaalvereisten te analyseren en te beoordelen.

Vooruitlopend op de invoering van Solvency II heeft de directie van NV Schade besloten om in de jaarrekening van 2012 al de strenge solvabiliteitseisen van Solvency II, de zogenaamde Solvency Capital Requirement, te hanteren. Zij is daarmee een van de eerste verzekeraars in Nederland.

Als gewenst weerstandsvermogen streeft de directie ernaar om de SCR plus een buffer van 20 procent aan te houden. Dit is eind 2012 nog niet geheel gerealiseerd.

De Solvency II-vereisten zijn meegenomen in het risicobeheersysteem van NV Schade dat het fundament van het Solvency II-bouwwerk is en dat strategieën, processen en rapportageprocedures omvat die gericht zijn op het continu kunnen identificeren, meten, monitoren, managen van en rapporteren over de risico's en de onderlinge afhankelijkheden daarvan. Het risicobeheersysteem is geïntegreerd in de gehele organisatie.

Dit heeft onder andere geleid tot een nieuw handboek risicomanagement. Het handboek beschrijft de wijze waarop NV Schade invulling heeft gegeven (en wenst te geven) aan haar risicomanagement. In dit handboek worden de visie en doelstellingen van NV Schade op risicomanagement beschreven, hoe de interne beheersing is opgezet en hoe de risicomanagementcyclus verloopt.

In de visie van NV Schade is het risicomanagement erop gericht de belangen van polishouders en de continuïteit van de onderneming veilig te stellen.

In het verslagjaar heeft NV Schade ook een nieuw risicomanagementraamwerk opgezet. Het risicomanagementraamwerk van NV Schade is gebaseerd op het Enterprise Risk Management model van de Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO). Dit raamwerk helpt NV Schade bij het verkrijgen van inzicht in en het kwantificeren en beheersen van de risico's waaraan zij is blootgesteld. De verschillende onderdelen in het risicomanagementraamwerk worden gefaseerd ingevoerd.

In 2012 is de governance verder geprofessionaliseerd. Solvency II schrijft voor dat actuariaat, risk, compliance en audit sleutelfuncties zijn die de directie onafhankelijk moeten kunnen adviseren. Deze omvangrijke formalisering en verdere professionalisering van de adviesfunctie vraagt de nodige voorbereiding en is door de directie inmiddels in gang gezet.

Een risk manager is al in 2011 aangesteld en vanaf eind 2012 ook belast met de compliance-functie. In maart 2013 is de actuariële sleutelfunctionaris aangesteld. De audit-sleutelfunctie zal in de zomer van 2013 worden ingevuld.

De Code Governance Verzekeraars wordt sinds 2012 volledig nageleefd. De bankierseed is in mei 2013 afgelegd door alle beleidsbepalende functionarissen van NV Schade, commissarissen, directie en sleutelfunctionarissen.

Vergroting van de klantgerichtheid van de dienstverlening

In het verslagjaar heeft de directie het al sinds 2008 ingezette beleid gecontinueerd om de klantgerichtheid van onze dienstverlening aan verzekeringnemers en verzekerden te vergroten. In 2012 is de samenwerking met onze uitvoerder MN vernieuwd en vastgelegd in een nieuwe uitbestedingsovereenkomst en vanaf 2013 in een nieuwe SLA. Het vernieuwen van de samenwerking is met name ingegeven door onze wensen om meer sturing te geven aan de (kwaliteit) van de processen die we bij MN hebben uitbesteed en het nadrukkelijker vastleggen van voor ons belangrijke kritische succesfactoren op het gebied van klanttevredenheid.

Uit het in april 2012 gehouden klanttevredenheidsonderzoek is gebleken dat de klantwaardering in het algemeen en in het bijzonder op voor de klant relevante momenten in de dienstverlening zich nauwelijks onderscheidt van andere verzekeraars. Inmiddels is in opdracht van NV Schade binnen MN een verbeteringsslag ingezet. Continue vervolgmetingen zullen moeten uitwijzen of wij er met onze uitvoerder in slagen de in de SLA afgesproken doelstellingen op dit punt te behalen. Het streven van directie is om eind 2013 de algehele klantwaardering op deze zogenaamde excelleermomenten boven de 7 te brengen en de klantenbinding te vergroten.

In de tweede helft van 2013 hoopt NV Schade het Keurmerk Klantgericht Verzekeren te verwerven. De voorbereidingen hierop zijn in 2012 van start gegaan. De verwerving van het Keurmerk, die oorspronkelijk was voorzien voor begin 2013, heeft enige vertraging opgelopen door tussentijds aangescherpte eisen voor het Keurmerk.

In 2012 is de directie samen met MN gestart met het verkennen van de mogelijkheden van de zogenaamde 'Digitale Verzekeraar', waardoor een nog meer klantgerichte benadering met name op het punt van klantgemak en onzekerheidsreductie mogelijk wordt. Nu de klant steeds meer een belangrijke stakeholder wordt in de verzekeringsmarkt en steeds hogere eisen stelt, is het belangrijk de dienstverlening meer toekomstbestendig te maken. Deze digitalisering zal de dienstverlening dusdanig revolutioneren dat een voor de klant volledig transparant klantproces ontstaat, waardoor hij ongeacht plaats en tijd informatie kan opvragen en raadplegen over voor hem relevante onderdelen van het klantproces (o.a. "track and trace", informatie over doorlooptijden, inzicht in eigen polisgegevens, extra keuzemogelijkheden producten etc.). Ten behoeve van werkgevers zal de facturatie en incasso gedigitaliseerd worden. Implementatie van een dergelijk systeem zal naast de nodige investeringen enige tijd en kosten vergen. De verwachting is dat het systeem in 2015 volledig operationeel zal zijn.

Naast de 'Digitale Verzekeraar' die zorgt dat het standaardproces richting klant vlekkeloos verloopt, zal persoonlijke dienstverlening een steeds belangrijkere plaats gaan innemen in de klantbenadering van NV Schade. De directie is van mening dat op termijn hierdoor een belangrijk concurrentieel voordeel valt te behalen. Positieve klantwaardering die de klantenbinding vergroot, zit vooral in dit type dienstverlening.

De AO-adviseurs, waarmee we in 2012 in pilotvorm zijn gestart, vervullen een smeeroliefunctie tussen werkgevers en werknemers in een WIA-traject en de uitvoeringsorganisatie van MN. Ze helpen mensen persoonlijk bij aanvragen, bij de start van de re-integratie, bij allerlei, voorkomende problemen. Deze vorm van dienstverlening sluit, zo blijkt uit de hoge klantwaardering, goed aan bij de wensen en verwachtingen die werkgevers en werknemers hebben. Vanaf 2013 maken de AO-adviseurs deel uit van de reguliere dienstverlening van NV Schade.

Een beter op de klantwens afgestemd verzekeringspakket

De WGA-hiaat- en WIA-bodemverzekeringen bieden werknemers bij arbeidsongeschiktheid dekking tot het maximum SV-jaarloon van 50.853 euro. Dat is voor verreweg de meeste werknemers in de sector toereikend. Hoger betaalde werknemers met een jaarinkomen boven genoemd bedrag kunnen bij arbeidsongeschiktheid echter geconfronteerd worden met een inkomensterugval van soms meer dan 50 procent.

Per 1 januari 2012 biedt NV Schade daarom aan deze categorie werknemers de mogelijkheid een WIA-excedentverzekering af te sluiten in aanvulling op de WGA-hiaat- en WIA-bodemverzekeringen. Door deze verzekering wordt bij arbeidsongeschiktheid ook het loon boven het maximum SV-jaarloon gedekt tot een maximum van 300.000 euro.

De verzekering is ontwikkeld in samenwerking met sociale partners. De werkgever sluit voor zijn werknemers het contract voor deze verzekering af met NV Schade. De werkgever kan daarvoor nu ook voor de hoger betaalde werknemers een extra arbeidsvoorwaarde bieden die hen beter beschermt tegen inkomensterugval bij arbeidsongeschiktheid.

Uitbreiding preventie- en re-integratieactiviteiten

In 2012 is de re-integratiebegeleiding van werknemers en hun werkgevers die in aanmerking komen voor een uitkering op grond van de WGA-basisverzekering, volledig operationeel geworden. Eind 2012 werd in 130 gevallen re-integratieondersteuning verleend.

NV Schade slaagde er in 2012 in om 4 arbeidsongeschikte werknemers te herplaatsen bij een nieuwe werkgever. Daarnaast ondersteunde NV Schade niet-duurzaam volledig arbeidsongeschikte werknemers bij het aanvragen van een vervroegde herbeoordeling bij UWV.

Daardoor is in 23 gevallen de aanvullende uitkering van NV Schade beëindigd nadat door UWV een IVA-uitkering is toegekend. De betrokken uitkeringsgerechtigden zijn daarmee in de regel zeer tevreden, omdat daardoor een einde komt aan een periode waarin het voor hen niet duidelijk is of er nu sprake is van niet-duurzame of van duurzame arbeidsongeschiktheid. Bovendien is de IVA-uitkering hoger dan de uitkering op grond van de WGA, 75 procent in plaats van 70 procent van het laatst verdiende loon.

Vanaf 1 januari 2013 is de re-integratiedienstverlening uitgebreid naar werknemers die in aanmerking komen voor een WGA-hiaatverzekering.

De afgelopen jaren heeft NV Schade een aantal projecten van sociale partners ondersteund en gefinancierd op het gebied van preventie en re-integratie van arbeidsongeschiktheid. Zo werden in 2009 en 2010 voorlichtingsactiviteiten van vakbonden op dit terrein gefinancierd en startte in 2011 het project Fit in de Metaal van FNV Bondgenoten. In 2012 werd dit project succesvol afgerond en werd besloten door sociale partners om dit project te continueren, nu als samenwerking tussen alle vakbonden. Dit project, 'Alles Draait Om Jij', richt zich op bewustwording, activering en verduurzaming van de inzetbaarheid van werknemers in de

metaal en techniek. Hiertoe is door NV Schade conform afspraken tussen sociale partners (vooralsnog) een viertal consultants in dienst genomen onder aansturing van een manager duurzame inzetbaarheid. Een verdere uitbreiding is in het plan van aanpak conform de CAO-afspraken voorzien. Het project loopt tot eind 2013 en zal dan geëvalueerd worden.

2. Resultaten en financiële positie

Stelselwijziging

In 2012 heeft NV Schade een wijziging doorgevoerd in de waardering en de presentatie van de technische voorzieningen. Tevens hanteert NV Schade een andere definitie van het gewenste weerstandsvermogen.

Besloten is om vanaf 2012 voor de waardering van de technische voorzieningen uit te gaan van de aankomende Solvency II regelgeving. Omdat de Solvency II waardering nog geen formeel karakter heeft en nog enkele uitgangpunten ter discussie staan, is de waardering in de jaarrekening 2012 gebaseerd op de aannames zoals geformuleerd door DNB tijdens de Parallel Run. Voor verdere informatie zie toelichting op de jaarrekening.

Resultaten

NV Schade heeft over 2012 een negatief resultaat behaald van 7.813 duizend euro (2011: 56.471 duizend euro negatief). Het resultaat over 2012 wordt beïnvloed door de toerekening van het technisch resultaat over de WIA-producten over de verzekeringsjaren 2009 tot en met 2012.

De verzekeringsjaren 2006 tot en met 2008 zijn dit jaar afgerekend en vallen na de afrekening volledig onder NV Schade.

Dit betreft het effect van de verdeling van het technisch resultaat tussen de coassuradeuren, anders dan 50 procent. Over de verzekeringsjaren 2006 tot en met 2008 kwam 92,5 procent van het technisch resultaat voor rekening van NV Schade, over 2009 was dit 88 procent, over 2010 was dit 87 procent, over 2011 was dit 85 procent en over 2012 86 procent. Het totale effect voor NV Schade is als volgt:

x 1.000 euro	2012	2011
Resultaat boekjaar	-18.123	-73.976
Effect toerekening technisch resultaat	10.310	17.505
Resultaat winst- en verliesrekening	-7.813	-56.471

De belangrijkste resultaatposten over 2012 versus 2011 blijken uit de volgende tabel, waarbij is uitgegaan van het resultaat exclusief het effect van de toerekening van het technisch resultaat:

x 1.000 euro	2012	2011	Mutatie
Premie	40.481	39.920	561
Uitkeringen	-28.861	-28.396	-465
Schadevoorziening	-90.008	-56.774	-33.234
Kosten (inclusief afschrijvingskosten)	-11.533	-8.225	-3.308
Subtotaal	-89.921	-53.475	-36.446
Beleggingen	46.737	30.803	15.934
Resultaat op liquide middelen	-115	-39	-76
Voorziening toekomstige premiekorting	-32.183	-43.693	11.510
Overige resultaten	57.359	-7.572	64.931
Resultaat boekjaar	-18.123	-73.976	55.853

De beleggingsresultaten zijn nader toegelicht in hoofdstuk 4 Beleggingen.

Overige resultaten

De overige resultaten over 2012 bestaan vooral uit:

Premie

De premiebaten over 2012 ten gunste van NV Schade bedragen 40.481 duizend euro (2011: 39.920 duizend euro):

x 1.000 euro	2012	2011	Mutatie
Gefactureerde premies	16.858	14.431	2.427
Premie hardheidsclausule	0	3.750	-3.750
Premiekorting	23.455	22.303	1.152
Afschrijving premiedebiteuren	-107	-81	-26
Bruto premiebaten	40.206	40.403	-197
Mutatie voorziening voor niet-verdiende premies en lopende risico's	275	-483	758
Verdiende premies	40.481	39.920	561

Van de totale bruto premiebaten ad 40.206 duizend euro (2011: 40.403 duizend euro) betreft 23.455 duizend euro premiekorting (2011: 22.303 duizend euro) in verband met WIA-producten. De korting over 2012 is volledig ten laste van de voorziening toegezegde premiekorting toegevoegd aan de bruto premiebaten.

Aan de werkgevers is 16.858 duizend euro (2011: 14.431 duizend euro) gefactureerd. De vermelde premiebedragen zijn exclusief het aandeel van de coassuradeuren (50 procent) in de premiebaten inzake de WIA-producten.

Uitkeringen

De uitkeringen (geboekte schaden) zijn in 2012 met 1,6 procent gestegen tot 28.861 duizend euro.

x 1.000 euro	2012	2011	Mutatie
Uitkeringen WAO-hiaat	25.177	25.781	-604
Uitkeringen WIA-producten	3.684	2.615	1.069
Uitkeringen	28.861	28.396	465

Voorziening WIA-gerelateerde producten

De voorziening voor te betalen schaden inzake de WIA-gerelateerde producten is in 2012 met 57.359 duizend euro gestegen tot 245.957 duizend euro (2011: stijging met 22.073 duizend euro).

Deze voorziening houdt reeds rekening met een stijging van de AOW-leeftijd zoals vormgegeven in het regeerakkoord.

Het verloop van de totale voorziening WIA is als volgt naar oorzaak samen te vatten:

x 1.000 euro	2012
Beginstand (exclusief effect risicomarge)	188.598
Netto premiebatens, toe te rekenen interest, verrichte uitkeringen e.d.	-22.712
Vrijval/toevoeging inzake toeslagverlening	255
Toevoeging ten laste van voorziening voor niet-verdiende premies en lopende risico's	1.475
Mutatie kostenvoorziening	2.121
Aanvullende voorziening in verband met risicomarge	20.008
Overdracht voorzieningen coassurantie	56.212
Eindstand	245.957

Voorziening WAO-hiaat

De voorziening voor te betalen schaden inzake WAO-hiaat is in 2012 met 17.910 duizend euro gestegen tot 340.902 duizend euro (2011: gestegen met 23.515 duizend euro).

Net als in de voorziening voor WIA-producten is ook in de voorziening voor het WAO-hiaat reeds rekening gehouden met een stijging van de AOW-leeftijd zoals die is opgenomen in het regeerakkoord.

Het verloop van de totale voorziening WAO is als volgt naar oorzaak samen te vatten:

x 1.000 euro	2012
Beginstand (exclusief effect risicomarge)	322.992
Mutatie instroom en AO-klasse, toe te rekenen interest, verrichte uitkeringen e.d.	-9.418
Vrijval/toevoeging inzake toeslagverlening	1.139
Aanpassing rentevoet en sterftegrondslagen	24.613
Mutatie kostenvoorziening	999
Aanvullende voorziening in verband met risicomarge	577
Eindstand	340.902

Eigen vermogen en financiële positie

De directie van NV Schade heeft besloten om de jaarrekening 2012 op te stellen op basis van de Solvency II richtlijnen.

x 1.000 euro	2012	2011
Maatschappelijk en geplaatst aandelenkapitaal	5.672	5.672
Algemene reserve	95.665	82.554
Herwaarderingsreserve	17.491	18.776
Gewenst weerstandsvermogen	118.828	107.002

x 1.000 euro	2012	2011	Mutatie
Gewenst weerstands-vermogen	118.828	107.002	11.826
Statutaire reserve	0	20.924	-20.924
Eigen vermogen	118.828	127.926	-9.098

NV Schade hanteert hierbij als norm voor aan te houden kapitaal het Solvency Capital Requirement (SCR) vanaf 2012. Deze norm (streefniveau) is gebaseerd op de Solvency II uitgangspunten, waarbij de verschillende risico's zijn berekend middels de standaard-formule zoals werd voorgeschreven door DNB voor de Parallel Run ultimo 2011. Ondanks dat nog niet alle rekenregels voor de SCR definitief zijn vastgesteld, meent de directie dat deze nieuwe norm een beter handvat biedt bij het monitoren van de risico's ten aanzien van solvabiliteit.

De SCR betreft dat niveau van kapitaal waarmee een verzekeraar, gezien zijn totale risico-profiel, over een tijdshorizon van een jaar met een hoge zekerheidsmaat (99,5 procent) over voldoende middelen beschikt om ook op lange termijn aan zijn verplichtingen te voldoen. De SCR meet de effecten van risico's in vier hoofdcategorieën:

- Marktrisico;
- Verzekeringstechnisch risico;
- Tegenpartijrisico;
- Operationeel risico.

Een uitgebreidere toelichting kwantificering van deze (deel)risico's is terug te vinden in de Risicoparagraaf in de jaarrekening. Tevens worden in de risicoparagraaf de achterliggende cijfers van het gewenste weerstandsvermogen toegelicht.

3. Verzekeringen

WAO-regeling

Ook in 2012 is het aantal uitkeringsgerechtigden voor de WAO-hiaatverzekering verder afgenomen. Alleen verzekerden die voor het eerst ziek zijn geworden voor 1 januari 2004 komen nog voor een WAO-uitkering in aanmerking. Dit betekent dat er nog tot 2009 enige instroom in de WAO mogelijk was. Vanaf 2010 leiden alleen nog heropeningen van uitkeringen binnen vijf jaar na beëindiging van vorige uitkeringen tot nieuwe WAO-uitkeringen. Ook voor de WAO-hiaatverzekering blijven deze heropeningen mogelijk in de jaren na 2009. De uitstroom door onder andere het bereiken van de AOW-leeftijd overstijgt de heropeningen ruimschoots, waardoor het aantal uitkeringen gestaag afneemt. Er wordt geen premie meer opgelegd.

Producten in het kader van de WIA

NV Schade heeft na de inwerkingtreding van de wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen (WIA) vijf producten ontwikkeld die op grond van deze wet een beroep doen op de Regeling Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten (WGA). Vanaf 1 januari 2012 biedt NV Schade de WIA-excedentverzekering en WIA-excedentverzekering Top aan voor werknemers die meer verdienen dan het maximum SV-loon².

- De **WGA-hiaatverzekering** vult de wettelijke WGA-uitkering en het eventuele loon³ van de gedeeltelijk arbeidsongeschikte werknemer aan tot minimaal 70 procent van het laatstverdiende loon. Inkomsten uit arbeid worden slechts voor 70 procent gekort op de hiaatuitkering.
- De **WIA-bodemverzekering** verstrekt een uitkering ter compensatie van gedeeltelijk verlies aan verdien capaciteit aan de gedeeltelijk arbeidsongeschikte werknemer die:
 - voor ten minste 15 procent arbeidsongeschikt is geworden,
 - maar geen uitkering op grond van de WIA ontvangt, omdat hij niet voldoet aan de wettelijke drempel van ten minste 35 procent arbeidsongeschiktheid en
 - nog werkzaam is.
- De **WGA-basisverzekering** is voor werkgevers die zelf het risico van de wettelijke WGA-regeling willen dragen. De werkgever is dan verzekerd voor de betaling van de uitkeringslasten die in het kader van het zelf dragen van het risico voor rekening van de werkgever komen. Werkgever en werknemer ontvangen re-integratieondersteuning en begeleiding.
- De **WIA-excedentverzekering** is bedoeld voor werknemers die meer verdienen dan het maximum SV-loon en tenminste 15 procent arbeidsongeschikt zijn. Het verzekerd salaris betreft het salaris vanaf deze SV-loongrens tot 100 duizend euro. De verzekering biedt een aanvulling op de WGA-hiaat- en WIA-bodemverzekering. Bij 15 procent tot 35 procent arbeidsongeschiktheid ontvangt de werknemer een met de WIA-bodemverzekering vergelijkbare aanvulling tot 100 procent van zijn loon. Bij 35 procent tot 100 procent arbeidsongeschiktheid ontvangt de werknemer een aanvulling tot minimaal 70 procent van het oude (verzekerde) jaarsalaris.

² Het maximum sociaal verzekeringsloon (SV-loon) bedraagt per 1 januari 2013 € 50.853.

³ Het verzekerd salaris voor de WGA-hiaatverzekering en de WIA-bodemverzekering is begrensd op het wettelijke SV-loon (per 1 januari 2013 € 50.853).

- De **WIA-excedentverzekering Top** is voor werknemers met een jaarsalaris tussen de 100 duizend en 300 duizend euro. De werknemer ontvangt een aanvulling op de wettelijke WGA-uitkering of IVA-uitkering.

Marktontwikkelingen en productverbeteringen

Ultimo 2012 nemen 352.148 werknemers en 32.957 werkgevers deel aan de WIA-bodemverzekering en 351.354 werknemers en 32.945 werkgevers aan de WGA-hiaatverzekering. Ten opzichte van ultimo 2011 betekent dit een daling van een procent.

De WGA-basisverzekering wordt alleen aangeboden aan kleine werkgevers⁴ die geen schade hebben op het moment dat de verzekering wordt aangegaan. Ultimo 2012 nemen 4.937 werkgevers deel aan deze verzekering voor 43.877 werknemers. Dat betreft een daling van circa drie procent.

In 2012 zijn twee WIA-excedentverzekeringen geïntroduceerd. Ultimo 2012 doen aan de WIA-excedentverzekering 240 werkgevers en 1.964 werknemers mee en aan de WIA-excedentverzekering Top 22 werkgevers en 100 werknemers. Deze aantallen blijven achter bij de verwachtingen ten tijde van de introductie.

Premie 2012

Wij hebben inmiddels een goed beeld van de kans dat een verzekerde voor een WIA-bodemverzekering in aanmerking komt. Dat heeft ertoe geleid dat wij de premies vanaf 2011 hebben kunnen vaststellen aan de hand van onze eigen ervaringen.

Voor de WGA-hiaatverzekering ligt het complexer. Na de periode van twee jaar onafgebroken ziek zijn gaat de loongerelateerde periode in. De duur van deze periode is afhankelijk van het arbeidsverleden, waarbij vooralsnog een maximum van 38 maanden geldt.

Vanwege de langere ervaring met de WIA menen wij de te hanteren grondslagen voor de premieberekening steeds beter te kunnen vaststellen. Echter de eigen ervaringscijfers laten nog geen betrouwbaar patroon zien. Daarnaast is door de nog relatief korte looptijd van de WIA het totale schadeverloop (uitstroom, in- en revalidering) nog niet gestabiliseerd en daarmee nog onzeker. Het streven om de premiestelling op eigen ervaringen vast te stellen in 2012 is om deze redenen nog niet gerealiseerd.

De meldingen voor de WGA-basisverzekering ontwikkelden zich in 2012 conform de aannames die ten grondslag liggen aan de premieberekeningen.

Vanaf 2012 biedt NV Schade twee excedentverzekeringen aan: de WIA-excedentverzekering en de WIA-excedentverzekering Top. De premie van de WIA-excedentverzekering Top is – in tegenstelling tot de andere producten, waarvoor een doorsneepremie geldt- leeftijdsafhankelijk. Dit product is volledig herverzekerd en ondergebracht bij Achmea.

Premie 2013

De te factureren premies voor zowel de WGA-hiaatverzekering als de WIA-bodemverzekering zijn voor 2013 weer vastgesteld op 0,13 procent van het premieplichtige loon. Voor de WGA-hiaatverzekering zal de premie per 1 juli 2013 echter stijgen naar 0,42 procent. De aanvulling tot de actuarieel benodigde premie wordt gefinancierd door NV Schade. Daarvoor is ultimo 2012 28.680 duizend euro aan de voorziening voor toegezegde premiekorting toegevoegd.

⁴ Loonsom tot maximaal 800 duizend euro.

Voor de WGA-basisverzekering is de te betalen premie voor 2013 verhoogd van 0,32 procent naar 0,38 procent van de premieplichtige loonsom. Voor deze verzekering is sprake van een hogere actuariële benodigde premie.

Het verwachte bedrag aan korting voor de WGA-basisverzekering voor 2013 bedraagt 2.685 duizend euro.

De actuariële premie voor de WIA-excedentverzekering is ten opzichte van 2012 naar boven bijgesteld op grond van gewijzigde inzichten. Het product wordt ook dit jaar met een korting aangeboden. Voor dit bedrag en voor de korting voor de WGA-basisverzekering heeft NV Schade een voorziening voor niet verdiende premies en lopende risico's gevormd. De premiestelling voor de WIA-excedentverzekering Top is ongewijzigd gebleven.

Indexatiebeleid

Het indexatiebeleid is erop gericht te streven naar een jaarlijkse volledige indexatie van de uitkeringen. Daarbij is de ambitie de grondslag van de uitkeringen te verhogen met het percentage waarmee volgens de Stichting Vakraad Metaal en Techniek de salarissen krachtens cao afspraken in de Metaal en Techniek zijn verhoogd (de cao-index). CAO-verhogingen van twee procent of minder in enig jaar worden onvoorwaardelijk toegekend. Toekenning van het deel van de verhogingen dat de twee procent te boven gaat, is afhankelijk van de financiële positie van

NV Schade. Een gunstige financiële positie leidt veelal tot volledige indexatie, terwijl een minder gunstige of ongunstige financiële positie zal leiden tot geen of onvolledige indexatie van het voorwaardelijke deel.

De CAO-index over 2012 bedroeg 2,31 procent. Gezien de gezonde financiële situatie van NV Schade ultimo 2012 zijn de WAO-hiaat-, WIA-bodem- en WGA-hiaatuitkeringen per 1 januari 2013 volledig geïndexeerd.

4. Beleggingen

Divergentie economie en financiële markten

Kenmerkend voor 2012 was de scheiding tussen de ontwikkelingen in de reële economie enerzijds en op de financiële markten anderzijds.

Met een reële groei van 2,2 procent was 2012 voor de mondiale economie het zwakste jaar sinds de recessie van 2009. De groei was beduidend lager dan in 2010 (4,3 procent) en 2011 (2,7 procent), en ook significant lager dan het gemiddelde van 3,2 procent in het decennium voor de kredietcrisis. De economie van de EMU zakte in 2012 weg in een recessie en de groei in China nam af van meer dan 10 procent naar een driejarig dieptepunt van circa 7,5 procent. Ook de Amerikaanse economie groeide met circa 2 procent gematigd.

Het beeld was aanzienlijk positiever op de financiële markten. Er was opnieuw sprake van veel onrust, met name in de eerste helft van het jaar. Per saldo presteerden echter praktisch alle activamarkten goed en daalde de risicoaversie zelfs bijna naar niveaus van voor de crisis. Zo steeg de MSCI All Country World aandelenindex in 2012 met 13,4 procent. Als teken van afnemende angst voor calamiteiten in de EMU, daalde de rente op Italiaanse 10-jarige obligaties per saldo van circa 6,9 procent naar circa 4,5 procent en de Spaanse 10-jaars rente van 5,4 procent naar 5,25 procent. Verwacht zou kunnen worden dat afnemende 'EMU-angst' tot een verminderde vraag naar veilige havens zou leiden, maar ook de rente op 10-jarige staatsobligaties van de kernlanden in de EMU, de VS en het VK daalde per saldo, zodat deze obligaties eveneens positieve rendementen lieten zien. De Europese swaprentes ten slotte daalden eveneens.

De ECB: Draghi

Wat lag ten grondslag aan deze divergerende routes van economie en financiële markten? Kort samengevat: centrale banken. Wat dit betreft vond op 25 juli het 'definiërende moment' van 2012 plaats. Nadat de hooggespannen verwachtingen voor de eurotop van eind juni - wederom - niet werden ingelost, versnelde de stijging van de perifere rentes richting de hoogtepunten van eind 2011. Hierdoor was de ECB gedwongen om in te grijpen. Op 25 juli beloofde de president van de ECB, Mario Draghi, in Londen ten overstaan van beleggers dat "de ECB er alles aan zal doen wat nodig is om de euro overeind te houden. Geloof me, het zal genoeg zijn". Gedurende de weken daarna werden de details van deze belofte prijsgegeven. Zo kondigde de ECB aan ongelimiteerd staatsobligaties van perifere lidstaten met een looptijd van één tot drie jaar te zullen opkopen, wanneer nodig. Wel werd hier als voorwaarde aan verbonden dat landen eerst een officieel beroep moeten doen op een steunprogramma van het noodfonds ESM. Daarmee waarborgt de ECB dat de steun gepaard gaat met een strenge bezuinigings- en hervormingsagenda. Kort daarna kondigde in de VS de Federal Reserve aan iedere maand voor USD 40 miljard hypotheekgerelateerde obligaties op te zullen kopen, bovenop USD 40 miljard aan langlopende staatsobligaties. De Fed ging zelfs zover te verklaren hier niet mee te zullen stoppen totdat de werkloosheid naar een 'acceptabel' niveau is gedaald. Dit ingrijpen van centrale banken had geen merkbaar positief effect op de economische groei. Wel heerst sinds de uitspraken van Mario Draghi relatieve rust op de financiële markten en hebben risicodragende beleggingen hun opwaartse trend hervat, ondanks enige volatiliteit vanwege zorgen ten aanzien van de naderende begrotingsafgrond in de VS.

Groei en inflatie blijven gematigd

Hoewel de mondiale economische cyclus waarschijnlijk rond de jaarwisseling uitbodemde, lijkt vooruitkijkend 2013 voor de wereldeconomie wederom een jaar te worden van gematigde groei en inflatie. Daarbij is het risico van weer (sterk) toenemende spanningen op de financiële markten nog niet verdwenen, aangezien de schuldproblemen in ontwikkelde landen nog niet zijn opgelost. Zo dient in de Amerikaanse politiek nog overeenstemming bereikt te worden over allerlei fiscale kwesties, waaronder verhoging van het schuldplafond eind februari. Ook zal nog moeten blijken of de aangekondigde maatregelen van de ECB beleggers blijven overtuigen dat de EMU intact zal blijven. Analisten verwachten hoe dan ook niet dat 2013 een makkelijke herhaling brengt van de sterke rendementen die financiële markten in 2012 lieten zien, een mening die door NV Schade gedeeld wordt. Voor veel beleggingen is de waardering inmiddels minder gunstig dan bij de start van 2012. Het basisscenario 'doormodderen' blijft daarom het komende jaar gelden.

Hieronder volgt een kort overzicht van de ontwikkelingen in de markten waarin NV Schade momenteel belegt.

Staatsobligaties

De obligatieportefeuilles lieten afgelopen jaar per saldo een positieve ontwikkeling zien. In de eerste helft van het jaar was er nog sprake van een vlucht naar veilig staatspapier als gevolg van verdere escalatie van de eurocrisis. Naast een daling van de rentes van de kernlanden leidde dit tot het uitlopen van rentespreads van de periferielanden ten opzichte van Duitsland. Echter, als gevolg van de aankondiging van het OMT-programma van de ECB in augustus kalmeerden de financiële markten. Een stijging van de rentes van de kernlanden was het gevolg, alsmede convergentie van rentespreads van de eurolanden tegenover Duitsland. Een structurele stijging van de rentes bleef echter uit, gelet op het uitblijven van herstel van de reële economie in Europa en het moeizame herstel in de VS, waar de onzekerheid rondom de fiscal cliff de markt in haar greep hield.

Credits

Na een sterke start van het jaar liepen de creditspreads van investment grade credits in het tweede kwartaal sterk uit door zorgen over de houdbaarheid van de euro(zone). Na het aanscherpen van het beleid door de ECB in de zomer zijn creditspreads echter weer sterk ingekomen. De risicoperceptie in de markt was fors afgenomen, waarna de sterke vraag spreads deed inkomen. Tezamen met de gedaalde onderliggende staatsrentes daalden de yields op investment grade credits tot historisch lage niveaus aan het eind van het jaar. Het totaalrendement voor de beleggingscategorie lag boven de 10 procent.

High Yield

De beleggingen in zowel Amerikaanse als Europese hoogrentende bedrijfsobligaties lieten bovengemiddelde rendementen zien van respectievelijk ruim 15 procent en circa 25 procent. De risicobereidheid onder beleggers leidde ertoe dat juist de obligaties van de laagste kwaliteit rendementen behaalden die deze percentages nog overtroffen. Er was sprake van een groot aantal nieuwe leningen, die ook moeiteloos werden opgenomen. De verwachting is dat 2013 een minder uitbundig rendementsbeeld zal geven, hoewel de omstandigheden nog altijd gunstig zijn voor deze vermogenscategorie.

Emerging Market Debt

De instroom in EMD was gedurende het jaar hoog en gedreven door de zoektocht naar yield. EMD behaalde een performance van circa 17 procent. Fundamenteel zijn opkomende landen er veel beter aan toe dan de ontwikkelde wereld. Wij verwachten dat de economische groei er hoger zal zijn, aangezien de financiële situatie veel gezonder is, en de overheden meer ruimte hebben voor stimulerende maatregelen.

Aandelen

De aandelenmarkten lieten in het jaar 2012 een positief rendement zien. Dit gold voor zowel Amerikaanse als Europese aandelen, en voor aandelen van opkomende landen. De ontwikkelingen in de Europese schuldencrisis waren van groot belang voor de aandelenmarkten. Zo werd de kans op een exit van Griekenland uit de EMU door de markt gaandeweg lager ingeschat, wat zorgde voor een positievere stemming op de aandelenmarkten. Dit werd versterkt door het ruime monetaire beleid van centrale banken, dat het sentiment op de aandelenmarkten verder verbeterde.

Commodities

De investeringen in grondstoffen bestaan voor een belangrijk deel uit energiedragers als olie en gas, naast een kleiner deel metalen, edelmetalen, landbouwproducten en vee. De grondstoffenmarkten hebben in 2012 een licht negatieve ontwikkeling doorgemaakt. Industriële metalen, voedsel, vee en waardevolle metalen werden per saldo meer waard. De negatieve ontwikkeling is met name het gevolg van de relatief grote olieweging in het mandje van grondstoffen. De energiesector is namelijk de enige sector die lager geëindigd is. De olieprijs werd beïnvloed door geopolitieke spanningen, de orkaan Sandy en de economische groei in de wereld, en sloot een volatiel jaar per saldo lager af. De voedselgrondstoffen hebben een opmerkelijk prijsverloop laten zien door de zeer droge weersomstandigheden in de VS. Tijdens de zomermaanden zijn de prijzen daardoor explosief gestegen.

Beleggingsbeleid in 2012

Het in 2011 ingezette beleggingsbeleid is in 2012 voortgezet. In de matching portefeuilles wordt met behulp van schuldpapier van degelijke partijen beoogd de karakteristieken van de kasstromen (inclusief de interesttoevoeging in de technische voorzieningen) behorend bij de uitkeringen die volgen uit de arbeidsongeschiktheidsregeling na te bootsen. De te matchen karakteristieken zijn de rentegevoeligheid en inflatiegevoeligheid. Dit geldt voor zowel de middelen die bedoeld zijn om de uitkeringen vanuit de WAO- en de WIA-constructen te financieren, met inachtneming van de onzekerheid die er bestaat in de uitgaande kasstromen. Naast deze matching portefeuilles wordt een portefeuille onderscheiden en beheerd met daarin de middelen van zowel het 'Eigen Vermogen' als 'de inloop' van specifieke verplichtingen. Deze portefeuille heeft een rendementskarakter, waarbij wel een bovenlimiet wordt gehanteerd op de redelijkerwijs mogelijke verliezen. Bovendien wordt deze portefeuille bewust enigszins contrair belegd ten opzichte van de matching portefeuilles om beter bestand te zijn tegen diverse economische scenario's.

Als gevolg van lastenverzwaringen en lagere premie inkomsten is in de tweede helft van 2012 een deel van de Eigen Vermogen portefeuille verkocht en zijn de opbrengsten herbelegd in de WIA-matching portefeuilles.

Gelet op de niet te verwaarlozen mogelijkheid van een eurocrisis is het (resterende) dollar-risico niet meer afgedekt. In het eerste deel van het jaar profiteerde NV Schade van die open positie, maar aan het einde van het jaar werd dit resultaat weer tenietgedaan.

Vastrentende waarden

Ultimo 2012 bestaat bijna 90 procent uit investment grade vastrentende waarden. Ten behoeve van de matching van de uitkeringen is het overgrote deel van de portefeuille belegd in AAA euro staatsobligaties. Dat geldt voor zowel de nominale als de inflatie gerelateerde obligaties. Deze obligaties hebben de afgelopen jaren geprofiteerd van de onzekere economische omstandigheden. Historisch gezien is deze categorie echter erg duur geworden. Daarnaast wordt belegd in vastrentende waarden met een hoger risicoprofiel, mede met het oog op een goede diversificatie in de portefeuille. Al deze categorieën hebben in 2012 een goed rendement behaald

Uiteindelijk kwam het totale resultaat in 2012 over alle vastrentende onderdelen uit op:

<i>Vastrentende waarden</i>		2012
Vastrentend Staatsobligaties	WAO	8,1%
Vastrentend Bedrijfsobligaties		5,5%
Vastrentend Inflatieobligaties		4,6%
Vastrentend Staatsobligaties	WIA	5,6%
Vastrentend Bedrijfsobligaties		5,5%
Vastrentend Emerging Markets		17,1%
Vastrentend Bank Loans		10,9%
Vastrentend Inflatieobligaties		6,6%

Aandelen

De aandelenportefeuille is op het totaal van de beleggingen relatief beperkt van omvang. Het rendement van deze portefeuille was hoog met 15,8 procent. Aandelen opkomende landen presteerden het best met 18,1 procent.

Deze regio is ook relatief het sterkst aangezet in weging.

<i>Aandelen</i>	2012
Aandelen Europa	17,1%
Aandelen Noord-Amerika	14,6%
Aandelen Verre Oosten	12,6%
Aandelen Opkomende Landen	18,1%

Overige zakelijke beleggingen

In de loop van 2012 is het belang in overige zakelijke beleggingen aanzienlijk afgebouwd. De hedge fund positie is volledig afgebouwd. De licht tegenvallende resultaten, de hoge kostenstructuur en de nog altijd beperkte transparantie vormt hier de belangrijkste reden voor. Er is nog een beperkt belang in (niet-genoteerd) vastgoed. Dit zal echter verkocht worden zodra de liquiditeit dat toestaat. Een belang van circa 5 miljoen euro in commodities is gehandhaafd.

Het rendement over 2012 op de overige zakelijke beleggingen is als volgt samen te vatten:

<i>Overige zakelijke waarden</i>	2012
Vastgoed	-3,2%
Commodities	-1,7%
Hedge Funds	6,8%

Behaalde rendementen

Het totale resultaat op de beleggingsportefeuille van NV Schade kwam over 2012 uit op 46.737 duizend euro positief (2011: 30.803 duizend euro positief). Het totaal behaalde beleggingsrendement kwam voor de WIA-portefeuille uit op 7,3 procent (2011: 4,8 procent). Het totaal beleggingsrendement kwam voor de WAO-portefeuille uit op 5,9 procent (2011: 8,6 procent):

<i>Totaal</i>	2012
Totaal behaalde rendement op WIA-portefeuille*	7,3%
Totaal behaalde rendement op WAO-portefeuille*	5,9%

* inclusief valuta-effect en kosten.

5. Maatschappelijk Verantwoord Verzekereren

NV Schade wil een verantwoorde verzekeraar zijn. Wij realiseren een goede dekking zonder kleine lettertjes en een soepel uitkeringsbeleid en hechten er grote waarde aan dat arbeidsongeschikte werknemers zo snel mogelijk weer aan de slag kunnen. Actief zoeken wij naar re-integratie-instrumenten om arbeidsongeschikte werknemers écht te helpen.

Verantwoorde bedrijfsvoering en producten

Vanuit ons doel een verantwoorde verzekeraar te zijn, hanteren wij de beginselen van het Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) in onze producten en de bedrijfsvoering. Binnen onze bedrijfsvoering geven wij vorm aan de elementen people, planet en profit. De manier waarop wij met mensen omgaan, de impact die wij op onze omgeving hebben en de wijze waarop wij onze financiële continuïteit waarborgen lichten wij hier kort toe met enkele voorbeelden.

People: mensen vormen de kern

Bij NV Schade draait alles om werknemers en hun werkgevers in de Metaal en Techniek. Met onze werknemersverzekeringen zorgen wij voor een aanvulling op het inkomen bij arbeidsongeschiktheid en met de werkgeversverzekeringen beperken wij de financiële impact van arbeidsongeschiktheid voor de werkgever. Onze taak is hierbij breder dan alleen de administratieve afhandeling van de verzekeringen. Wij benaderen arbeidsongeschikt geraakte werknemers actief om hen te wijzen op de verzekeringen waar zij mogelijk recht op hebben, daarnaast begeleiden wij arbeidsongeschikten bij de re-integratie richting het arbeidsproces.

Niet alleen richting onze klanten dragen wij een belangrijke verantwoordelijkheid, maar ook richting de mensen die direct of indirect voor ons werken. Een groot deel van onze activiteiten is uitbesteed aan MN die als uitvoerder (administrateur en vermogensbeheerder) optreedt. Deze uitvoerder hecht veel waarde aan de vitaliteit van haar en daarmee ook onze indirecte medewerkers. In 2012 zijn wij met MN verhuisd naar de nieuwe locatie, genaamd de Zilveren Toren in Den Haag. Met deze verhuizing is ook “het nieuwe werken” geïntroduceerd. Met het hierop ingerichte beleid won MN de “Mobiliteitsaward Haaglanden” en is enerzijds de mogelijkheid gecreëerd om plaats- en tijdsafhankelijk te werken en wordt anderzijds bijgedragen aan de afname van de filedruk in de regio.

Graag willen wij onze uitvoerder stimuleren om zich sterker te richten op diversiteit in het personeelsbestand. In 2013 zullen wij verder de dialoog aangaan om te komen tot een afgewogen diversiteitbeleid. Vanuit onze achtergrond gaat de aandacht hierbij wat ons betreft met name uit naar de inzet van gedeeltelijk arbeidsongeschikte werknemers.

Planet: onze omgeving zo min mogelijke belasten

Als verzekeraar opereren wij in een sector die vanuit haar kernactiviteiten een beperkte milieubelasting teweegbrengt. Met verantwoord verzekereren zijn de te behalen winsten op het gebied van de zogenaamde footprint dan ook beperkt. Dit neemt echter niet weg dat wij onze omgeving wel zo min mogelijk willen belasten. Wij gebruiken daarom alleen papier met het FSC-label (Forest Stewardship Council). De grondstof voor ons papier is hierdoor altijd afkomstig uit verantwoord beheerde bossen. Verder wordt er voor onze diensten gebruik gemaakt van een energiezuinig en op groene stroom draaiend datacenter en is de CO2 footprint van onze uitvoerder in kaart gebracht. Onze huisvesting is door diverse energiezuinige

en waterbesparende aanpassingen voorzien van een B-label, hetgeen de meest duurzame kwalificatie is voor bestaande bouw.

Profit: waarde creëren zonder winstoogmerk

NV Schade heeft geen winstdoelstelling. Alle eventuele winsten, die niet worden aangewend ter versterking van de reserves, geven we aan werkgevers en werknemers terug door premiekortingen te verlenen en extra uitkeringen te doen. Doorlopend werken wij aan de optimalisering van onze dienstverlening op de veranderende behoeften van onze klanten, waardoor wij altijd passende producten zullen voeren en nooit onnodig verzekeringen afsluiten. Door een evenwichtig beleid blijft NV Schade haar goede financiële positie en daarmee ook de continuïteit als inkomensverzekeraar behouden.

Verantwoord Beleggen

Als verzekeraar hebben wij in eerste instantie de plicht om het door ons beheerde vermogen om dit zo goed mogelijk te laten renderen. Hierdoor kunnen wij immers de kosten voor de verzekeringen van onze werkgevers en werknemers laag houden. Tegelijkertijd past het ook bij onze uitgangspunten en waarden om de maatschappelijke impact van onze beleggingen mee te nemen in onze beleggingskeuzes. Wij hanteren daarom een gedegen Maatschappelijk Verantwoord Beleggingsbeleid dat aansluit bij de VN-Principes voor Verantwoord Beleggen, de UN PRI (Principles for Responsible Investment). Ons beleid, en de uitvoering daarvan, is gebaseerd op drie pijlers:

ESG-integratie in alle beleggingscategorieën (asset classes)

Dit vormt tevens het eerste principe van de UN PRI: 'Wij zullen milieu-, sociale en governance-aspecten betrekken bij ons beleggingsbeleid en investeringsbeslissingen'. In 2012 hadden we in circa 70 procent van onze beleggingen het ESG beleid volledig doorgevoerd.

- Actief aandeelhouderschap
Namens NV Schade wordt op alle aandeelhoudersvergaderingen gestemd op grond van een 'op maat gesneden' stembeleid, dat is gebaseerd op ons MVO-beleid. Wij streven naar een constructieve dialoog met de ondernemingen waarin wij beleggen. In 2012 had onze uitvoerder, mede namens ons, bijvoorbeeld contact met Ahold over de arbeidsrechten, met BP over de veiligheid en CO2-uitstoot en met Shell over het beloningsbeleid.
- Uitsluiting (exclusion)
Ondernemingen die producten maken die in strijd zijn met door Nederland ondertekende internationale verdragen worden uitgesloten. Dit leidt in de praktijk tot een lijst van 20 bedrijven waarin NV Schade per definitie niet in zal beleggen. Naast ondernemingen zijn ook een 12-tal landen, waaronder Birma en Syrië om dezelfde reden uitgesloten.

In 2012 heeft NV Schade onderzoek uitgevoerd naar de wenselijkheid micro finance beleggingen in de portefeuille op te nemen. Alle voor- en nadelen afwegend heeft NV Schade besloten dit niet te doen. In 2013 zal het bovenstaande beleid verder worden gecontinueerd.

6. Toekomstverwachtingen

Het landelijk aantal arbeidsongeschiktheidsuitkeringen is in 2012 licht gedaald en zal zich volgens de voorspellingen van UWV in 2013 stabiliseren. Sinds de introductie van de WIA steeg jaarlijks - zoals ook de verwachting is van een bestand in opbouw - de instroom. 2012 was het eerste jaar dat er een daling werd gerapporteerd. Ook voor 2013 verwacht UWV dat de instroom onder het niveau van 2011 blijft. Daarmee lijkt een einde aan de stijging van de WIA-instroom te zijn gekomen. De instroom in de WIA ligt hiermee op een veel lager niveau dan zijn voorganger de WAO. Voor de instroom van de WIA-verzekeringen van NV Schade verwachten wij een vergelijkbaar met het landelijke patroon aan te zullen treffen. Het aantal WAO-hiaatuitkeringen zal snel blijven dalen als gevolg van de pensionering van de babyboomgeneraties.

Als gevolg van het kabinet Rutte/Verhagen en alsmede het Lenteakkoord heeft UWV grote bezuinigingen opgelegd gekregen. Volgens een rapport van de Algemene Rekenkamer⁵ slaagt de uitvoeringsorganisatie er deels in deze bezuinigingen in te vullen door zijn doelmatigheid te vergroten, een goedkopere uitvoering te realiseren en door modernisering van het dienstverleningsconcept. Een belangrijk deel van de taakstellingen wordt echter ook ingevuld door modernisering en versobering van het dienstverleningsconcept; door digitale dienstverlening aan zelfredzame klanten en werkgevers centraal te stellen en intensievere persoonlijke bemiddeling te beperken tot een deel van de werklozen. Verder dient een deel van de bezuinigingen nog ingevuld te worden. Het is nog onduidelijk wat de gevolgen voor de in- en uitstroom in de arbeidsongeschiktheidswetten van de gedwongen hervormingen voor UWV zullen zijn, maar te voorzien valt dat de middelen die UWV beschikbaar heeft voor re-integratie verder terug zullen lopen. Zeker in combinatie met de verwachte stijging van de werkloosheid. Deze beide effecten hebben een negatief effect op de in- en uitstroomverwachting voor NV Schade. Voor schadelastbeperking zal NV Schade steeds meer op haar eigen re-integratieondersteuning zijn aangewezen. Haar eigen, actieve rol zal nog belangrijker worden.

Een stijgende werkloosheid heeft een negatief effect op de schadelast van NV Schade. Met name de WGA-hiaatuitkeringen worden duurder. Ook de re-integratiemogelijkheden voor alle uitkeringsgerechtigden worden beperkter bij een teruglopende werkgelegenheid. De ontwikkeling van de werkloosheid is daarmee voor NV Schade een belangrijk risico dat wij nauw zullen monitoren.

De markt voor WGA eigenrisicodragers verzekeringen (WGA uitstapmarkt) zal de komende jaren ingrijpend veranderen. Verschillende verzekeraars hebben reeds aangekondigd hun propositie te wijzigen of zelfs de markt te zullen verlaten. Aanleiding hiervoor is onder meer De Wet beperking ziekteverzuim en arbeidsongeschiktheid vangnetters (kortweg Bezava). De Wet Bezava behelst een hervorming van de uitvoering en financiering van de Ziektewet en de WGA. Deze hervorming, in combinatie met de ontwikkeling van de WGA uitstapmarkt, heeft belangrijke gevolgen voor de WGA-basisverzekering van NV Schade. NV Schade beraadt zich momenteel op haar toekomstige WGA-basispropositie.

⁵ Bezuinigingen op uitvoeringsorganisaties, Algemene Rekenkamer, 24 januari 2014.

NV Schade streeft ernaar dat de uitkeringen jaarlijks volledig worden geïndexeerd. De ambitie is hierbij de grondslag van de uitkeringen met de CAO-index van de bedrijfstak te verhogen. Indexatie van de uitkeringen is echter gedeeltelijk voorwaardelijk. Loonstijgingen tot twee procent in een jaar zijn gegarandeerd. Het deel van de loonstijging dat de twee procent te boven gaat is echter afhankelijk van de in enig jaar geldende financiële positie van NV Schade. Per 1 januari 2013 is er volledig geïndexeerd.

Ondanks de huidige economische ontwikkelingen, die NV Schade uiteraard ook raken, is de financiële positie van NV Schade namelijk nog steeds goed. Naar verwachting zal het in de komende jaren mogelijk blijven om de indexatieambitie waar te kunnen maken.

In 2013 zal een begin worden gemaakt met het introduceren van het balansrisico per construct, als stuurinstrument en maatstaf voor het risicoprofiel van de beleggingen ten opzichte van de aangegane verplichtingen. Dit stuurinstrument in acht nemend, zal de grote nadruk op degelijke maar dure staatsobligaties in het beleggingsbeleid worden verminderd ten koste van beleggingen met een op zichzelf hoger kredietrisico. Hiermee was in 2012 reeds een bescheiden start gemaakt. Dit leidt naar verwachting tot een ongeveer gelijk risicoprofiel van de totale portefeuille, maar met een hoger verwacht rendement.

Den Haag, 16 mei 2013

Directie:

Drs. P.N. Schrage
Drs. E. Ooms AAG

Jaarrekening

Jaarrekening

BALANS PER 31 DECEMBER
(NA RESULTAATBESTEMMING)

ACTIEF	2012 x 1.000 euro	2011 x 1.000 euro
Beleggingen (1)*		
Overige financiële beleggingen		
- Obligaties	414.616	313.977
- Aandelen	187.190	164.978
- Belangen in beleggingspools	86.135	190.124
- Deposito's	41.444	7.404
Totaal beleggingen	729.385	676.483
Vorderingen (2)		
- Vorderingen uit hoofde van beleggingen	6.165	8.016
- Vorderingen uit directe verzekering op verzekeringnemers	1.320	956
- Overige vorderingen	21.801	2.370
Totaal vorderingen	29.286	11.342
Overige activa (3)		
- Materiële vaste activa	112	14
- Liquide middelen	6.414	5.510
Totaal overige activa	6.526	5.524
Afgeleide financiële instrumenten (4)	0	0
Totaal actief	765.197	693.349

* Het cijfer achter een balanspost verwijst naar de toelichting op de balans per 31 december.

PASSIEF		2012 x 1.000 euro	2011 x 1.000 euro
Eigen vermogen	(5)		
Gestort en opgevraagd kapitaal		5.672	5.672
Algemene reserve		95.665	82.554
Herwaarderingsreserve		17.491	18.776
Weerstandsvermogen		118.828	107.002
Statutaire reserve		0	20.924
Totaal eigen vermogen		118.828	127.926
Technische voorzieningen	(6)		
Voor niet-verdiende premies en lopende risico's		2.027	2.302
Voor te betalen schaden		586.859	496.851
Totaal technische voorzieningen		588.886	499.153
Voorziening voor toegezegde premiekorting	(7)	28.680	43.407
Schulden	(8)		
Verplichtingen uit hoofde van beleggingen		318	9.808
Overige schulden		21.463	8.255
Totaal schulden		21.781	18.063
Afgeleide financiële instrumenten	(9)	7.022	4.800
Totaal passief		765.197	693.349

WINST - EN VERLIESREKENING

TECHNISCHE REKENING SCHADEVERZEKERING

	2012 x 1.000 euro	2011 x 1.000 euro
Verdiende premies eigen rekening (10)*		
Bruto premies	40.206	40.403
Wijziging technische voorzieningen niet-verdiende premies en lopende risico's	275	-483
Totaal verdiende premies eigen rekening	40.481	39.920
Opbrengsten uit beleggingen (11)		
Beleggingsbaten	12.664	13.907
Gerealiseerde winst op beleggingen	39.170	21.214
	51.834	35.121
Niet-gerealiseerde winst op beleggingen (12)	29.528	31.361
Overige technische baten eigen rekening (13)	57.855	690
Totaal baten	179.698	107.092
Schaden eigen rekening (14)		
Geboekte schaden (bruto)	28.861	28.396
Wijziging voorzieningen voor te betalen schaden	90.008	56.774
Totaal schaden eigen rekening	118.869	85.170
Toevoeging voorziening toegezegde premiekorting (15)	32.183	43.693
Bedrijfskosten (16)	11.533	8.225
Beleggingslasten (17)		
Beleggingslasten	707	1.498
Gerealiseerd verlies op beleggingen	5.141	20.733
	5.848	22.231
Niet-gerealiseerd verlies op beleggingen (18)	28.777	13.448
Overige technische lasten eigen rekening (19)	611	8.301
Totaal lasten	197.821	181.068
Saldo van baten en lasten	-18.123	-73.976
Toerekening technisch resultaat (20)	10.310	17.505
Resultaat	-7.813	-56.471
De resultaatbestemming is in de balans verwerkt en gespecificeerd bij de Overige gegevens.		
Samenstelling totaalresultaat		
Resultaat winst- en verliesrekening	-7.813	-56.471
Mutatie herwaarderingsreserve via resultaatbepaling	-1.285	2.881
Totaal resultaat	-9.098	-53.590

* Het cijfer achter een post uit de winst- en verliesrekening verwijst naar de toelichting op de winst- en verliesrekening.

KASSTROOMOVERZICHT

	2012 x 1.000 euro	2011 x 1.000 euro
Operationele activiteiten		
Premies *	17.146	14.378
Uitgekeerde schaden	-30.232	-27.141
Acquisitiekosten	-657	-603
Bedrijfskosten	-13.951	-8.015
Ontvangen rente, dividenden en huur	12.664	13.907
Betaalde rente en andere beleggingslasten	-707	-1.498
Overige mutaties	-1.602	2.954
Kasstroom uit operationele activiteiten	-17.339	-6.018
Investerings- en beleggingsactiviteiten		
Verkopen en aflossingen	4.107.943	864.182
Aankopen en verstrekkingen	-4.129.739	-863.281
Overige mutaties	40.039	-2.263
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten	18.243	-1.362
Mutatie in geldmiddelen	904	-7.380
Financieringsactiviteiten		
Uitbetaald dividend	0	0
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	0	0
De mutatie in geldmiddelen bestaat uit de volgende balansposten:		
Liquide middelen	6.414	5.510
Stand per einde boekjaar	6.414	5.510
Stand per einde vorig boekjaar	5.510	12.890
Mutatie in geldmiddelen	904	-7.380

* In de post geboekte bruto premies in de winst - en verliesrekening is een bedrag begrepen voor verleende kortingen. Deze kortingen veroorzaken geen kasstroom, waardoor het bedrag aan premies in het kasstroomoverzicht lager is.

** Exclusief deposito's

Algemene Toelichting

Algemeen

Overeenstemming verklaring

De jaarrekening is opgesteld op basis van in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving en de wettelijke bepalingen inzake de jaarrekening, zoals deze zijn vermeld in Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek (BW) en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ), in het bijzonder Richtlijn 605 Verzekeringsmaatschappijen.

Aandeelhouder

Stichting Administratiekantoor Schadeverzekering Metaal en Technische Bedrijfstakken is de aandeelhouder van NV Schade. Deze heeft alle certificaten van aandelen uitgegeven aan de Stichting Pensioenfonds Metaal en Techniek.

Product en oogmerk

NV Schade voert diverse producten op het gebied van arbeidsongeschiktheid. Enerzijds biedt NV Schade vijf producten aan op het gebied van arbeidsongeschiktheidsverzekeringen: een WIA-bodem verzekering, een WGA-hiaat verzekering, WGA-basisverzekering, Excedent en een Top Excedent. Deze worden in coassurantie aangeboden aan werkgevers en werknemers in de Metaal en Techniek. Anderzijds betreft het een verzekering van het WAO-hiaat waarvoor vanaf 1 januari 2004 een run-off scenario geldt.

NV Schade heeft geen winstoogmerk. Om te voldoen aan de eisen met betrekking tot het weerstandsvermogen van de vennootschap moeten, overeenkomstig artikel 24 lid 1 sub a van de statuten, toevoegingen aan dit weerstandsvermogen uit het resultaat plaatsvinden. Als weerstandsvermogen wordt beschouwd het totale eigen vermogen exclusief de statutaire reserve. Het resterende saldo van baten en lasten is conform artikel 24 lid 1b en 1c beschikbaar voor dividenduitkering en toevoeging aan de tot het eigen vermogen behorende statutaire winstreserve.

Doelstelling

Het doel van de vennootschap betreft:

- a. de verzorging van werknemers en gewezen werknemers in de Metaal en Techniek (i), middels het aanbieden en verzorgen van schadeverzekeringen en herverzekeringen ter dekking van financieel risico als gevolg van ziekteverzuim en arbeidsongeschiktheid als bedoeld in de: Werkhervattingregeling Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten ("WGA") en de Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen ("WIA") en (ii) middels het afwickelen van schadeverzekeringen en herverzekeringen ter aanvulling van uitkeringen uit hoofde van de Wet op de Arbeidsongeschiktheidsverzekering, welke aanvulling strekt ter dekking van de financiële gevolgen voor de werknemer in de Metaal en Techniek als gevolg van het gewijzigde uitkeringsregime van deze wet per 1 augustus 1993;
 - b. het aanbieden en verzorgen van aanverwante WGA- en WIA-producten;
 - c. het aanbieden en verzorgen van reïntegratieproducten
- en al hetgeen met het vorenstaande verband houdt of daaraan bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord.

NV Schade is statutair gevestigd te Den Haag.

Algemeen Verbindend Verklaring (AVV) van de CAO

In het kader van de Algemeen Verbindend Verklaring van de CAO deelt de directie mee dat de opbrengsten van de beleggingen aangewend zijn in het kader van de in de voorgaande alinea vermelde doelstelling.

Omdat de vennootschap meerdere producten heeft die allemaal onder één categorie vallen, is een specificatie van de lasten naar meerdere activiteiten niet opgenomen.

Bestendige gedragslijn

In 2005 heeft het parlement besloten dat de Wet op de Arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO) met terugwerkende kracht is beëindigd voor wat betreft nieuwe ziektegevallen na 31 december 2003. Hierdoor is er vanaf verzekeringsjaar 2004 geen instroom van ziektegevallen.

De uitkeringen voor de ziektegevallen voor de verzekeringsjaren 1993 tot en met 2003 worden ook na 2005 verzorgd door NV Schade. In deze jaarrekening over 2012 is de bestendige gedragslijn gevolgd.

Stelselwijziging

Aanleiding

In 2012 heeft NV Schade een wijziging doorgevoerd in de waardering en de presentatie van de technische voorzieningen. Tevens hanteert NV Schade een andere definitie van het weerstandsvermogen.

Besloten is om vanaf 2012 voor de waardering van de technische voorzieningen uit te gaan van de aankomende Solvency II regelgeving. Omdat de Solvency II waardering nog geen formeel karakter heeft en nog enkele uitgangspunten ter discussie staan, is de waardering in de jaarrekening 2012 gebaseerd op de aannames zoals geformuleerd door DNB tijdens de Parallel Run.

De Parallel Run betrof in 2012 een eerste test of Nederlandse verzekeraars conform Solvency II normen aan de kwantitatieve rapportage eisen van DNB kunnen voldoen. Daarvoor zijn in 2012 technische specificaties gepubliceerd door DNB, op basis van recente concept Level 2 richtlijnen.

Waardering Technische voorzieningen

Voorheen werd de balanspost Technische Voorziening prudent vastgesteld, opdat deze ook toereikend was om een groot deel van de onzekerheden in de schadeontwikkeling op te vangen. De voorziening was hierbij dus hoger dan de verwachte schade, zonder dat er een duidelijk onderscheid werd gemaakt tussen het deel van de voorziening dat staat tegenover de verwachte schade en het deel dat dient om extra onzekerheden te dekken. Onder Solvency II dient dit verschil explicieter te worden weergegeven, waardoor de Technische Voorziening te splitsen is in:

- * een Beste schatting (BE). De BE dient hierbij de meest waarschijnlijke geachte schadelastweer te geven, ontdaan dus van prudentie.
- * een Risicomarge (RM). De RM is bedoeld om onzekerheden in de toekomstige schades te dekken en wordt afgeleid van de deelrisico's - behoudens de marktrisico's - uit de SolvencyCapital Requirement (SCR) berekening. Deze laatste risico's zijn namelijk goed af te dekken. De RM is gelijk aan de 'cost-of-capital' van het kapitaal dat de verzekeraar naar verwachting dient aan te houden voor deze deelrisico's gedurende de afwikkeling van de verzekeringsverplichtingen.

De aanpassing van de waardering van de Technische voorzieningen is verwerkt als stelselwijziging per 1 januari 2012. Daarnaast zijn de resultaten over 2011 herrekend alsof de nieuwe grondslagen met terugwerkende kracht per 1 januari 2011 zijn ingevoerd. Hierdoor is de winst en verliesrekening over 2012 vergelijkbaar met die over 2011.

Door de stelselwijziging worden naast de post Technische voorzieningen ook de posten Beleggingen (Belangen in beleggingspools) en het Eigen vermogen geraakt. Het Eigen vermogen bestaat uit het gewenste weerstandsvermogen en de statutaire reserve. Ook het ultimo 2011 als gewenst gestelde weerstandsvermogen is in 2012 aangepast.

De post Belangen in beleggingspools bestaat voor een deel uit de vordering van NV Schade op de coassuradeuren naar aanleiding van de toerekening van het technisch resultaat die onder deze post moet worden verantwoord. Zie ook de Algemene toelichting op coassurantie. Het effect van de stelselwijziging op deze vordering wordt veroorzaakt door de mutatie van de Technische voorziening die het saldo van baten en lasten beïnvloed en daardoor ook de toerekening van het technisch resultaat.

Cijfermatige effecten van de stelselwijziging

Door de stelselwijziging is het eigen vermogen per 1 januari 2012 verhoogd met 8.388 duizend euro. Deze aanpassing valt uiteen in twee delen:

1. Het resultaat over 2011 is herrekend op basis van de nieuwe grondslagen zoals die gelden vanaf 2012. Het resultaat over 2011 is hierdoor met 9.701 duizend euro verlaagd ten opzichte van de jaarrekening 2011.
2. Daarnaast is sprake van een effect op resultaat en vermogen over de periode vóór 2011. Dit effect betreft een toename van het eigen vermogen met 18.089 duizend euro.

Het effect op de Technische voorzieningen, Belangen in beleggingspools en het Eigen vermogen kan als volgt worden gespecificeerd:

effect (x1.000 euro)	+ = toename	per 1 januari 2011	over 2011
Technische voorzieningen		-11.187	5.292
Belangen in beleggingspools		6.902	-4.409
Eigen vermogen		18.089	-9.701

In afwijking van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving wordt géén melding gedaan van het resultaat 2012, zoals dit zou hebben geluid indien de grondslagen van de jaarrekening 2011 ook in 2012 nog van kracht zouden zijn geweest. Van deze vermelding is afgezien omdat presentatie van een resultaat 2012 op de oude grondslagen niet zinvol meer is.

Per einde 2012 is ook de definitie van het gewenste weerstandsvermogen aangepast. NV Schade hanteert hierbij als norm de Solvency Capital Requirement (SCR). Dit streefniveau is gebaseerd op de Solvency II uitgangspunten. Deze aanpassing is ook in de vergelijkende cijfers over 2011 toegepast. Daardoor valt het vermelde effect van de stelselwijziging op het eigen vermogen als volgt uiteen:

effect (x1.000 euro)	+ = toename	per 1 januari 2011	over 2011
Weerstandsvermogen (via de Algemene reserve)		51.690	1.313
Statutaire reserve		-33.601	-11.014
Totaal eigen vermogen		18.089	-9.701

Schattingswijziging

Schattingswijziging Technische voorziening - te betalen schaden

In 2011 was bij vaststelling van de voorziening voor te betalen schaden WAO reeds rekening gehouden met de verwachte stijging van de WAO-leeftijd naar 66 in 2020 en 67 in 2025. De directie heeft besloten in de voorziening ultimo 2012 rekening te houden met de versnelde stijging van de AOW-leeftijd zoals voorgesteld in het regeerakkoord. Hierbij neemt AOW-leeftijd stapsgewijs toe naar 66 jaar in 2018 en 67 jaar in 2021. Deze aanpassing heeft geleid tot een toename van de voorzieningen voor te betalen schaden WAO met 13.155 duizend euro.

Ook voor de voorziening voor te betalen schaden inzake WIA-producten was ultimo 2011 reeds rekening gehouden met de stijging van de AOW-leeftijd middels een aparte voorziening. Deze voorziening was prudent vastgesteld en werd ruimschoots toereikend geacht om de oorspronkelijke stijging van de AOW-leeftijd te financieren. Ultimo 2012 is beoordeeld in hoeverre deze voorziening hoog genoeg is om de versnelde stijging van de AOW-leeftijd uit het regeerakkoord te financieren indien wordt uitgegaan van de actuele grondslagen en deze blijkt toentertijd prudent genoeg te zijn vastgesteld. Voor de voorziening voor te betalen schaden inzake WIA-producten is daarom ultimo 2012 geen extra toevoeging benodigd.

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Waardering algemeen

De activa en passiva zijn, voor zover niet anders is vermeld, gewaardeerd tegen de nominale waarde. Alle bedragen in de jaarrekening luiden in duizenden euro's, tenzij anders vermeld.

Resultaatbepaling algemeen

De baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop zij betrekking hebben.

Omrekeningskoersen

In de balans zijn alle niet-eurobedragen naar euro's omgerekend tegen de valutakoersen aan het einde van het jaar. De ontvangsten en uitgaven in de loop van het jaar zijn omgerekend tegen de dagkoersen. De valutaresultaten zijn verantwoord onder de beleggingsopbrengsten.

Co-assurantie

De WIA-producten inzake de verzekeringsjaren 2006 tot en met 2012 zijn in coassurantie geëxploiteerd met twee externe verzekeraars. NV Schade heeft een aandeel hierin van 50 procent. De cijfers in dit jaarverslag betreffen alleen het aandeel van NV Schade in de WIA-producten.

Aan het einde van een contractperiode wordt het resultaat over de desbetreffende verzekeringsjaren verdeeld tussen NV Schade en de coassuradeuren. In de winst- en verliesrekening zijn de baten en lasten op 50/50-basis opgenomen. Op grond van contractuele afspraken heeft NV Schade bij een positief resultaat recht op meer dan 50 procent van het resultaat. Dit heeft tot gevolg dat aan het saldo van de winst en verliesrekening een toerekening plaats vindt op grond van het berekende technische resultaat en dat NV Schade een vordering heeft op de coassuradeuren. Deze vordering wordt in de balans verantwoord onder de post Beleggingen - Belangen in beleggingspools.

Eind 2012 is voor wat betreft de WIA-producten inzake de jaren 2006 tot en met 2008 de eindafrekening van het technisch resultaat met de coassuradeuren definitief vastgesteld. Deze eindafrekening betreft het verschil tussen het coassurantie aandeel van 50 procent en het totale aandeel in het technisch resultaat over de verzekeringsjaren 2006 tot en met 2008 waarop NV Schade bij een positief resultaat recht op heeft (zijnde 92,5 procent). Zie ook de toelichting op resultaatpost 20. De eindafrekening is ultimo 2012 in de jaarrekening verwerkt. Dit betekent dat NV Schade per einde 2012 in totaal een schuld van 10.695 duizend euro heeft aan de coassuradeuren. Zie de toelichting op post 8.

Na de afrekening ultimo 2012 is het (voormalige) co-assurantiedeel over de verzekeringsjaren 2006 tot en met 2008 volledig voor rekening gekomen van NV Schade. Dit zorgt vooral voor een toename van de balansposten Beleggingen en Technische voorzieningen in 2012. In de toelichting op de balans zijn deze effecten zichtbaar. Zie ook de toelichting op balansposten 1 en 6.

De WIA-producten inzake de verzekeringsjaren 2004 tot en met 2005 worden volledig voor rekening van NV Schade gevoerd. Daarmee komen de verzekeringsjaren 2004 tot en met 2008 per eind 2012 volledig voor rekening van NV Schade.

Beleggingen

De beleggingen zijn gerubriceerd naar de aard van de financiële instrumenten. Het totale belegd vermogen is in de jaarrekening verantwoord onder de balansposten:

- 1 Beleggingen
- 2 Vorderingen uit hoofde van beleggingen
- 3 Liquide middelen
- 4 Afgeleide financiële instrumenten

Onder aftrek van de balansposten:

- 8 Verplichtingen uit hoofde van beleggingen
- 9 Afgeleide financiële instrumenten

De post beleggingen bestaat uit:

- * Obligaties;
- * Belangen in beleggingspools;
- * Aandelen;
- * Deposito's.

De beleggingen worden gewaardeerd tegen marktwaarde.

Obligaties

Obligaties zijn gewaardeerd tegen de biedkoers op balansdatum inclusief de lopende interest ultimo jaar.

Aandelen

Onder de post aandelen zijn verantwoord:

- * Participaties in beleggingsinstellingen die beleggen in aandelen;
- * Participaties in beleggingsinstellingen die beleggen in vastrentende waarden;
- * Participaties in beleggingsinstellingen die beleggen in vastgoedbeleggingen.
- * Commodities en Hedgefunds.

Niet aan een beurs genoteerde aandelenfondsen en vastrentende fondsen zijn gewaardeerd tegen de actuele waarde op basis van de door de vermogensbeheerder van dat fonds laatste afgegeven intrinsieke waarde, zijnde een benadering van de reële waarde.

Waardering van niet aan een beurs genoteerde fondsen die beleggen in vastgoed vindt plaats tegen de netto vermogenswaarde. Deze is gebaseerd op de ultimo jaaropgave van de fondsmanager of, indien die niet beschikbaar is, een gefundeerde inschatting op basis van marktanalyse door de fiduciaire vermogensbeheerder (Mn Services Vermogensbeheer B.V.).

Deposito's bij kredietinstellingen

Onder deposito's zijn opgenomen deposito's bij kredietinstellingen die zijn gewaardeerd tegen nominale waarde inclusief de lopende rente op balansdatum.

Vorderingen uit hoofde van beleggingen

De vorderingen uit hoofde van beleggingen betreffen de kortlopende vorderingen in verband met beleggingen die worden gewaardeerd tegen nominale waarde en de vorderingen uit hoofde van derivaten die zijn gewaardeerd tegen actuele waarde.

Afgeleide financiële instrumenten

De vorderingen en verplichtingen uit hoofde van derivaten zijn onder de balanspost "Afgeleide financiële instrumenten" verantwoord aan de actief- respectievelijk passiefzijde van de balans. Voor het totale belegde vermogen lopen eind 2012 de volgende contracten (bedragen x 1.000 euro):

Tabel: Uitstaande derivaten ultimo 2012 (x 1.000 euro)

Soort	Tegenpartij	Markt- waarde	Contract- waarde	Looptijd	
				euro	van tot
ZC Inflatieswap 30YR 2,355%	Citibank	9	1.500	5-18-12	5-18-42
ZC Inflatieswap 30YR 2,4375%	Citibank	-45	2.100	1-12-12	1-12-42
ZC Inflatieswap 25YR 2,285%	Credit Suisse	0	3.500	5-18-12	5-18-37
ZC Inflatieswap 15YR 2,195%	Citibank	-44	6.000	5-18-12	5-18-27
ZC Inflatieswap 20YR 2,2575%	Credit Suisse	-48	6.000	5-18-12	5-18-32
ZC Inflatieswap 10YR 2,095%	Citibank	-77	6.900	1-12-12	1-12-22
ZC Inflatieswap 25YR 2,35%	Citibank	-122	7.300	1-12-12	1-12-37
ZC Inflatieswap 10YR 2,05%	Citibank	-80	11.500	5-18-12	5-18-22
ZC Inflatieswap 20YR 2,305%	Barclays	-361	20.700	1-12-12	1-12-32
ZC NL Inflatieswap 10Y 2,55%	JP Morgan	-1.829	25.000	12-21-07	12-21-17
ZC Inflatieswap 15YR 2,22%	UBS	-423	39.600	1-12-12	1-12-27
ZC Inflatieswap 12Y 2,3125%	Morgan Stanley	-2.663	41.000	2-7-08	2-7-20
ZC Inflatieswap 5YR 2,178%	Barclays	-1.337	88.000	2-8-08	2-8-13
Totaal		-7.022			

De derivaten zijn gewaardeerd tegen actuele waarde. Zie ook de toelichting op de balans, post 4.

De CSA-contracten hebben betrekking op derivaten. De openstaande vorderingen en verplichtingen van derivaten producten worden wekelijks per tegenpartij gesaldeerd. Bij een saldo boven de contractueel vastgestelde grens vindt verrekening met de tegenpartij plaats. De ultimo jaar bestaande rechten en verplichtingen worden per tegenpartij gesaldeerd, waarbij een positief saldo per tegenpartij op de debetzijde van de balans terecht komt en een negatief saldo per tegenpartij op de creditzijde van de balans.

Vorderingen

De post vorderingen bestaat uit de vorderingen niet uit hoofde van beleggingen. Vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde, rekening houdend met mogelijke oninbaarheid.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa betreffen geactiveerde verbouwingkosten, inventaris en bedrijfswagens. Deze post is gewaardeerd op historische kostprijs, onder aftrek van afschrijvingen gebaseerd op de verwachte economische levensduur van vijf jaar.

Algemene reserve

De algemene reserve vormt, samen met het aandelenkapitaal en de herwaarderingsreserve, het weerstandsvermogen van NV Schade.

Opbouw

De algemene reserve wordt opgebouwd via de resultaatbestemming. Hierbij wordt het niveau van de algemene reserve bepaald als het verschil tussen het gewenste weerstandsvermogen en het totaal van het aandelenkapitaal en de herwaarderingsreserve. Een tekort wordt uit de winst of uit de statutaire reserve toegevoegd aan de algemene reserve. Indien het aanwezige weerstandsvermogen groter is dan het gewenste weerstandsvermogen, dan wordt het verschil toegevoegd aan de statutaire reserve. Daarnaast wordt de voorgestelde dividenduitkering die na einde boekjaar zal worden uitgekeerd in de algemene reserve verantwoord.

Gewenst weerstandsvermogen

Ingevolge solvabiliteitseisen, alsmede artikel 24 lid 1a van de statuten, dient de vennootschap een weerstandsvermogen aan te houden. Dit gewenste weerstandsvermogen wordt mede bepaald door buffers te berekenen voor beleggings- en verzekeringsrisico's. Op grond hiervan wordt de vennootschap geacht een zodanig weerstandsvermogen te hebben dat niet voorziene substantiële aanslagen op de financiële positie van de vennootschap kunnen worden opgevangen.

NV Schade hanteert hierbij als norm voor aan te houden kapitaal het Solvency Capital Requirement (SCR) vanaf 2012. Deze norm (streefniveau) is gebaseerd op de Solvency II uitgangspunten, waarbij de verschillende risico's zijn berekend middels de standaardformule zoals werd voorgeschreven door DNB voor de Parallel Run ultimo 2011. Ondanks dat nog niet alle rekenregels voor de SCR definitief zijn vastgesteld, meent de directie dat deze nieuwe norm een beter handvat biedt bij het monitoren van de risico's ten aanzien van solvabiliteit. De SCR betreft dat niveau van kapitaal waarmee een verzekeraar, gezien zijn totale risicoprofiel, over een tijdshorizon van een jaar met een hoge zekerheidsmaat (99,5 procent) over voldoende middelen beschikt om ook op lange termijn aan zijn verplichtingen te voldoen. De SCR meet de effecten van risico's in vier hoofdcategorieën:

- * Marktrisico
- * Verzekeringstechnisch risico
- * Tegenpartijrisico
- * Operationeel risico

Een uitgebreidere toelichting kwantificering van deze (deel)risico's is terug te vinden in de Risicoparagraaf.

Het gewenste weerstandsvermogen is gelijk aan de uitkomst van de standaardformule voor de SCR verhoogd met 20 procent.

Naast de SCR zal er bij invoering van Solvency II tevens sprake zijn van de Minimum Solvency Capital requirement (MCR), die een absolute ondergrens vormt voor het eigen vermogen. Ook ten aanzien van de MCR geldt dat de precieze methodiek/parameters nog niet definitief zijn vastgesteld. Indien de uitgangspunten van de Parallel Run worden aangehouden bedraagt de MCR 25 procent van de SCR en komt deze uit op 27.082 duizend euro ultimo 2012. Dit is dan hoger dan de huidige wettelijke minimale solvabiliteit van 26.509 duizend euro, die is gebaseerd op premie.

Herwaarderingsreserve

De herwaarderingsreserve bestaat uit positieve ongerealiseerde resultaten op beleggingen zonder frequente marktnotering (illiquide producten). De volledige opbrengst van beleggingen, inclusief herwaarderingsresultaten die volgen uit de beschreven waardering van de beleggingen, wordt onder de baten en lasten verantwoord. Positieve ongerealiseerde resultaten op illiquide producten worden vervolgens in mindering gebracht op de opbrengst uit beleggingen en gepassiveerd als herwaarderingsreserve.

Statutaire reserve

De statutaire reserve betreft de in artikel 24 lid 1c van de statuten bedoelde “winstreserve”. Deze reserve is niet voor gehele of gedeeltelijke opheffing vatbaar en is dus niet beschikbaar voor uitkeringen aan de aandeelhouder.

In artikel 32 van de statuten is bepaald dat in het geval van een eventuele liquidatie van de vennootschap het resterende overschot, na terugbetaling van het aandelenkapitaal en verkregen goedkeuring van de Raad van Commissarissen, zal worden bestemd ten behoeve van de verzekerden of een maatschappelijk belang.

Technische voorzieningen

Voor te betalen schaden (WAO)

De voorziening “Voor te betalen schaden (WAO)” wordt berekend per individueel schadegeval. Hierbij wordt geen rekening gehouden met invaliderings- en revalidatiekansen. De Solvency II uitgangspunten voor de waardering van de Beste schatting (BE) van de schadevoorziening WAO zijn als volgt:

De voorziening is bepaald door de toekomstige uitkeringen contant te maken. De verdiscontering is op basis van de ultimo boekjaar door DNB gepubliceerde RTS voor verzekeraars (inclusief UFR) waarbij tevens rekening wordt gehouden met een veronderstelde jaarlijkse aangroei van 2 procent. Met dit laatste percentage wordt invulling gegeven aan de ambitie van NV Schade om jaarlijks de uitkeringen mee te laten groeien met de gerealiseerde loonstijging in de Metaal en Techniek. Ultimo 2011 is de toen verwachte stijging van de AOW-leeftijd naar 66 in 2020 en 67 in 2025 opgenomen in de technische voorzieningen. NV Schade heeft besloten de herziene stijging van de AOW-leeftijd zoals opgenomen in het regeerakkoord reeds op te nemen. De AOW-leeftijd neemt hierin stapsgewijs toe naar 66 jaar in 2018 en 67 jaar in 2012, wat een snellere stijging inhoudt dan de huidige wettelijke AOW-leeftijd.

Voor de overlevingskansen hanteert NV Schade de Prognosetafel AG2012-2062 zonder leeftijdsterugstelling.

Door gebruik te maken van deze tafel wordt bij het vaststellen van de voorziening rekening gehouden met de meest recente “voorzienbare trend” in de overlevingskansen.

Ook inbegrepen in de beste schattingen is een kostenvoorziening, welke voldoende wordt geacht om de ‘werkelijke’ toekomstige kosten te dekken. De waardering hiervan vindt op basis van marktwaarde: kasstromen worden verdisconteerd met de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur voor verzekeraars (inclusief UFR), waarbij tevens rekening wordt gehouden met de verwachting van de Harmonised Index of Consumer Prices (middels de actuele zero coupon inflatie swap curve).

Naast bovenstaande BE van de WAO wordt een Riscomarge (RM) onderkend. De RM wordt gevormd door de verzekeringstechnisch risico's ‘langleven’, ‘kosten’ en ‘herziening’ alsmede de overige onderkende risico's tegenpartij’, ‘operationeel’ en ‘catastrofe’. Een toelichting hierop en kwantificering hiervan wordt gegeven in de Riscoparagraaf.

NV Schade vindt dat door deze kwantitatieve vaststelling van de benodigde voorziening voldoende rekening wordt gehouden met het gestelde in de risicoparagraaf.

Voor te betalen schaden (WIA)

De voorziening 'Voor te betalen schaden (WIA)' bestaat uit:

- a. de Beste schatting schadevoorziening (BE schadevoorziening) voor de gemelde schadegevallen
- b. een Beste schatting op grond van ontvangen netto premies voor nog niet gemelde schadegevallen (BE IBNR).
- c. een Risicomarge (RM), zijnde de kwantificering van de verzekeringstechnische risico's.

De Solvency II uitgangspunten voor de waardering van de beide BE's zijn als volgt:

Kernpunten bij de waardering is dat de beste schattingen geen prudentie bevatten, geen ruimte om mogelijke tegenslagen op te vangen. Hier wordt wel rekening gehouden met invaliderings- en revalidatiekansen. De voorziening is bepaald door de toekomstige uitkeringen betreffende de producten WIA-bodem, WGA-hiaat en WGA-basis contant te maken. De verdiscontering is op basis van de ultimo boekjaar door DNB gepubliceerde RTS voor verzekeraars (inclusief UFR) waarbij tevens rekening wordt gehouden met een veronderstelde jaarlijkse aangroei van 2 procent. Met dit laatste percentage wordt invulling gegeven aan de ambitie van NV Schade om jaarlijks de uitkeringen mee te laten groeien met de gerealiseerde loonstijging in de Metaal en Techniek.

Voor de overlevingskansen hanteert NV Schade de Prognosetafel AG2012-2062 zonder leeftijdsterugstelling. Door gebruik te maken van deze tafel wordt bij het vaststellen van de voorziening rekening gehouden met de meest recente "voorzienbare trend" in de overlevingskansen. Ook inbegrepen in de beste schattingen is een kostenvoorziening, welke voldoende wordt geacht om de 'werkelijke' toekomstige kosten te dekken. De waardering hiervan vindt plaats op basis van marktwaarde: kasstromen worden verdisconteerd met de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur voor verzekeraars (inclusief UFR), waarbij tevens rekening gehouden wordt met de verwachting van de Harmonised Index of Consumer Prices (middels de actuele zero coupon inflatie swap curve). Ten aanzien van de verwachte stijging van de AOW-leeftijd is een voorziening gevormd. Deze bedraagt 25.235 duizend euro ultimo 2012 en maakt onderdeel uit van de BE IBNR. NV Schade verwacht dat deze voorziening toereikend is om de verhoging van de AOW-leeftijd uit het regeerakkoord te financieren.

Naast bovenstaande BE van de WIA wordt een Risicomarge onderkend. De RM wordt gevormd door de verzekeringstechnische risico's 'langleven', 'invaliditeit', 'kosten' en 'herziening'. Daarnaast maken de overige onderkende risico's 'tegenpartij', 'operationeel' en 'catastrofe' onderdeel uit van de RM. Een toelichting hierop en kwantificering hiervan wordt gegeven in de Risicoparagraaf.

Naar mening van NV Schade vind dat door deze kwantitatieve vaststelling van de benodigde voorziening voldoende rekening wordt gehouden met het gestelde in de risicoparagraaf.

Voor niet verdiende premies en lopende risico's

Als voorziening voor niet-verdiende premies en lopende risico's is opgenomen het verwachte premietekort inzake de producten WGA-basis en WIA-excedent. Voor de WGA-basis is de mutatie ultimo 2012 ten laste van het resultaat gevormd en heeft deze voorziening betrekking op 2013. Voor de WIA-excedent is deze voorziening ultimo 2011 gevormd voor 2012 en 2013.

Voorziening voor toegezegde premiekorting

De voorziening voor toegezegde premiekorting is ten laste van het resultaat gevormd en betreft de voor toekomstige verslagjaren reeds toegezegde premiekortingen op de WGA-hiaat verzekeringen.

Verplichtingen uit hoofde van beleggingen

Als verplichtingen uit hoofde van beleggingen zijn in de jaarrekening gepresenteerd de kortlopende schulden in verband met beleggingen die worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Schulden aan kredietinstellingen

De schulden aan kredietinstellingen betreffen deposito's en schulden in rekening-courant bij bancaire instellingen die worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Verdiende premies eigen rekening

De verdiende premies eigen rekening bestaan uit de geboekte bruto premies en de wijziging technische voorzieningen niet-verdiende premies en lopende risico's. De bruto premies worden getoond onder aftrek van de dotatie aan de voorziening voor oninbare premievorderingen.

Opbrengst uit beleggingen

Onder de toegerekende opbrengst uit beleggingen worden getoond de in het boekjaar behaalde beleggingsopbrengsten, verminderd of vermeerderd met een mutatie van de herwaarderingsreserve in verband met positieve ongerealiseerde waardeverschillen ten opzichte van de kostprijs, bij niet frequent genoteerde beleggingen. Zie ook de toelichting op de grondslagen van de balanspost herwaarderingsreserve.

De totale toegerekende opbrengst uit beleggingen is in de winst en verliesrekening gepresenteerd onder de posten:

- (11) Opbrengsten uit beleggingen
- (12) Niet-gerealiseerde winst op beleggingen
- (17) Beleggingslasten
- (18) Niet-gerealiseerd verlies op beleggingen

De beleggingsopbrengsten bestaan uit dividend en rente voor het boekjaar, waardemutaties van beleggingen tegen de reële waarde met verantwoording van de waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening en boekresultaten bij verkoop van beleggingen.

Het gerealiseerde boekresultaat op de verkoop van een belegging is het verschil tussen de ontvangen opbrengsten, na aftrek van transactiekosten, en de oorspronkelijke (geamortiseerde) kostprijs. Waardemutaties betreffen het verschil tussen enerzijds boekwaarde aan het einde van het jaar dan wel de opbrengst bij verkoop gedurende het jaar en anderzijds de boekwaarde aan het einde van het voorgaande jaar dan wel de verkrijgingsprijs gedurende het jaar.

De beleggingslasten bestaan voornamelijk uit beheervergoedingen aan externe managers.

Schaden eigen rekening

Geboekte schaden (bruto)

De geboekte schaden betreffen de in het boekjaar opeisbaar geworden schade-uitkeringen.

Fiscale positie

De regeling van de subjectieve vrijstellingen, zoals opgenomen onder artikel 5 van de Wet op de Vennootschapsbelasting 1969, is voor NV Schade van toepassing, conform het besluit d.d. 9 januari 1995 van de inspecteur van de belastingdienst/grote ondernemingen te Amsterdam.

Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode, waarbij onderscheid is gemaakt tussen kasstromen uit operationele activiteiten, financieringsactiviteiten en investerings- en beleggingsactiviteiten. De geldmiddelen bestaan hierbij uit de mutatie van de posten liquide middelen en de op balansdatum eventueel in rekening-courant verschuldigde bedragen aan bancaire instellingen. De mutaties in het kasstroomoverzicht zijn indirect afgeleid uit de staat van baten en lasten en de balansmutaties.

Risicoparagraaf

In de risicoparagraaf wordt ten aanzien van vastrentende waarden en zakelijke waarden uitgegaan van het risico van een financieel instrument. Daardoor wijken de vastrentende waarden en zakelijke waarden in de risicoparagraaf af van de presentatie op de balans.

In het directieverslag is ingegaan op de strategische en operationele risico's en op het beleid ter beheersing van de risico's.

Onderstaand wordt meer kwantitatieve informatie betreffende de risico's weergegeven.

Hierbij zijn de risico's weergegeven naar aard van de financiële instrumenten. Dat betekent dat participaties in beleggingsinstellingen die beleggen in vastrentende waarden qua risico als vastrentende waarden zijn beschouwd.

In de jaarrekening zijn deze gerubriceerd onder Aandelen.

Solvabiliteitsrisico

Het belangrijkste voor NV Schade betreft het solvabiliteitsrisico, ofwel het risico dat de vennootschap niet beschikt over voldoende vermogen ter dekking van de toekomstige verplichtingen. Indien de solvabiliteit zich negatief ontwikkelt, bestaat het risico dat NV Schade de premie moet verhogen.

Tabel: Solvabiliteitseis (x 1.000 euro)		
	2012	2011
Eigen vermogen	118.828	127.926
Solvabiliteitskapitaalvereiste	118.828	107.002
Extra beschikbaar vermogen	0	20.924
Eigen vermogen	118.828	127.926
Minimum Solvabiliteitskapitaalvereiste	26.509	22.465
Extra beschikbaar vermogen	92.319	105.461

NV Schade hanteert hierbij als norm voor aan te houden kapitaal de Solvabiliteitskapitaal vereiste (ook wel de Solvency Capital Requirement, SCR), die vanaf 2012 ter vervanging komt van de in eerder jaren gehanteerde interne solvabiliteitsnorm.

De "nieuwe norm" is gebaseerd op de Solvency II uitgangspunten, waarbij de verschillende risico's zijn berekend middels de standaardformule zoals werd voorgeschreven door DNB voor de Parallel Run ultimo 2012, waarbij de einduitkomst wordt verhoogd met 20 procent om te komen tot de door NV Schade gehanteerde interne solvabiliteitsnorm.

Ondanks dat nog niet alle rekenregels voor de SCR definitief zijn vastgesteld, meent de directie dat deze nieuwe norm een beter handvat biedt bij het monitoren van de risico's ten aanzien van solvabiliteit.

Deze oude norm was gebaseerd op het standaardmodel ter bepaling van het vereist eigen vermogen zoals deze in het Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen aan pensioenfondsen wordt voorgeschreven. Hierin werden voor NV Schade zes risicocategorieën onderkend bestaande uit: renterisico (S1), marktrisico zakelijke waarden (S2), valutarisico (S3), grondstoffenrisico (S4), kredietrisico (S5) en verzekeringstechnisch risico (S6). Gedetailleerde informatie is te vinden in Open Boek Toezicht, op de website van De Nederlandsche Bank.

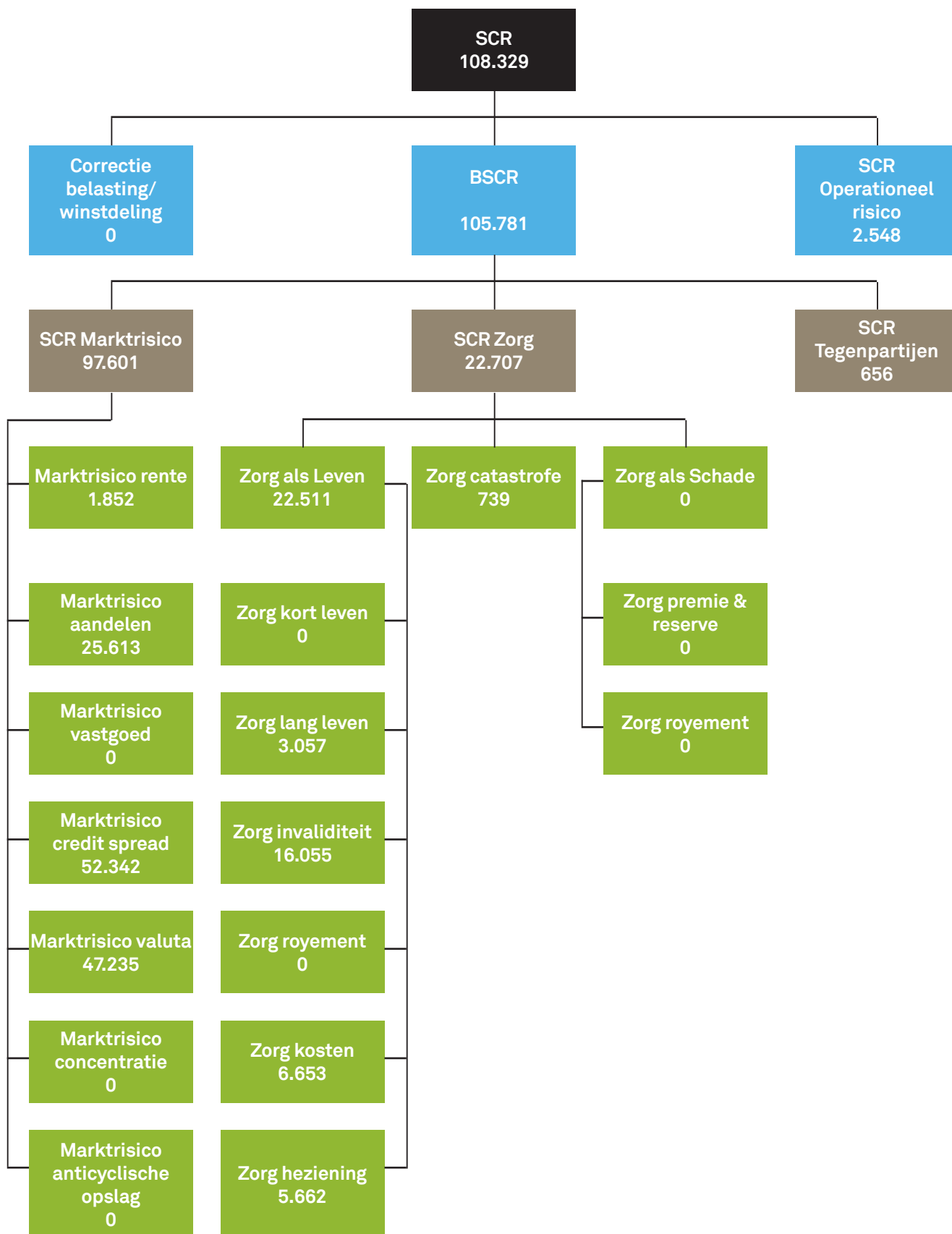
Daarnaast heeft NV Schade ervoor gekozen om voor het vaststellen van de SCR uit te gaan van het beleggingsplan 2013. In het nieuwe beleggingsplan is gekozen voor een hoger risicoprofiel dan voorgaande jaren. Ondanks het feit dat dit beleggingsplan nog niet volledig is geconcretiseerd (m.a.w. het ultimo 2012 aanwezige belegd vermogen zal gedurende 2013 qua samenstelling nog wijzigen), zal dit wel als basis dienen voor het vaststellen van de kapitaaleisen. De gedachten hierbij zijn het feit dat deze aanneme leidt tot een hogere kapitaalseis en daarnaast ook beter aansluit bij de risico's die NV Schade gedurende 2013 zal lopen.

De SCR betreft dat niveau van kapitaal waarmee een verzekeraar, gezien zijn totale risicoprofiel, over een tijdshorizon van een jaar met een hoge zekerheidsmaat (99,5 procent) over voldoende middelen beschikt om ook op lange termijn aan zijn verplichtingen te voldoen. De SCR meet de effecten van risico's in vier hoofdcategorieën:

- 1 Marktrisico;
- 2 Verzekeringstechnisch risico;
- 3 Tegenpartijrisico;
- 4 Operationeel risico.

Daarbinnen zijn subcategorieën gedefinieerd. De SCR standaardformule veronderstelt dat voor elk van de (sub)categorieën een kapitaaleis wordt berekend die vervolgens wordt geaggregeerd tot een overall SCR, daarbij rekening houdend met diversificatie-effecten tussen risicocategorieën. Een schematisch overzicht van de voor NV Schade relevant geachte categorieën is weergegeven op de volgende pagina. Waar een bedrag van nul euro is ingevuld is het risico op dit moment niet van toepassing op NV Schade of wordt het risico verwaarloosbaar geacht.

De relevant geachte risico's voor NV Schade worden in het vervolg van deze paragraaf nader toegelicht.

1. Marktrisico

Het marktrisico (of beleggingsrisico) onderkent een zevental subcategorieën. De risico's hebben voornamelijk betrekking op het belegd vermogen van NV Schade. Bij het renterisico is echter ook het effect op de technische voorzieningen ingerekend.

Inclusief diversificatievoordelen resulteert dit in een bruto kapitaaleis van 97.601 duizend euro. Gemeten nog voor het hoogste aggregatieniveau.

Renterisico

Het renterisico is het risico dat de waarde van het belegd vermogen en de technische voorzieningen verandert als gevolg van veranderingen in de rentetermijnstructuur en de inflatie. Dit kan een daling of een stijging betreffen. Het meest ongunstige scenario bepaalt het renterisico. Voor het bepalen van het renterisico wordt uitsluitend de basis rentetermijnstructuur geschokt met de voorgeschreven percentages zoals is voorgeschreven bij de Parallel Run. De 'basis' rentetermijnstructuur is in dit geval de ultimo 2012 DNB rentetermijnstructuur voor verzekeraars. Handleiding Parallel Run 2011 - 24 april 2012.

Er wordt nog steeds naar gestreefd om in grote mate (circa 75 procent) de rentegevoeligheid van de technische voorzieningen te elimineren door zogeheten matchingportefeuilles in te richten. Deze portefeuilles met vastrentende waarden hebben een min of meer gelijk kasstroomprofiel als die van de technische voorzieningen waardoor rentewijzigingen geen grote wijzigingen teweeg brengen in de financiële positie. Daarnaast zijn ook de effecten in dit deelrisico ingerekend van de vastrentende stukken uit de returnportefeuille. Deze leiden ultimo 2012 tot het extra mitigeren van het renterisico. De bruto kapitaaleis voor het renterisico bedraagt 1.852 duizend euro ultimo 2012.

Aandelenrisico

Het aandelenrisico, is het risico dat de waarde van de zakelijke waarden (voornamelijk aandelen) verandert als gevolg van veranderingen in de desbetreffende marktprijzen. Het aandelenrisico wordt voornamelijk gemitigeerd door het diversificeren van de beleggingsportefeuille ofwel het spreiden van de beleggingen over sectoren en regio's. Het percentage zakelijke waarden in de totale beleggingsportefeuille van NV Schade ultimo 2012 is circa 6 procent.

Voor de kwantificering van het aandelenrisico is - conform de Parallel Run - een daling van de aandelenmarkten met 34 procent (indien een land in de EEA/OESO zit) respectievelijk 44 procent (overige landen) verondersteld. Ook beleggingen die NV Schade heeft in indirect vastgoed vallen onder aandelenrisico en omdat ze leverage kennen worden zij meegenomen in de 44 procent-categorie. Voor NV Schade leidt dit ultimo 2012 tot een bruto kapitaaleis van 25.613 duizend euro.

Ultimo 2012 betreffen de aandelenbeleggingen uitsluitend participaties in beleggingsfondsen. Via deze fondsen is een geografische spreiding aangebracht. De aandelenbeleggingen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Tabel: Geografische spreiding zakelijke waarden (x 1.000 euro)		
Categorie	2012	2011
Europa	12.553	21.238
Noord-Amerika	8.090	13.017
Verre Oosten	5.112	8.751
Opkomende markten	13.038	19.953
Hedge funds	0	21.909
Commodities Funds	4.722	8.650
Totaal	43.515	93.518
Niet-zakelijke waarden	143.675	71.460
Totaal cf balans	187.190	164.978

Vastgoedrisico

Het scenario voor het bepalen van het vastgoedrisico is een daling van 25 procent van de prijzen van directe en indirecte vastgoed beleggingen. De vastgoed gerelateerde beleggingen van NV Schade (vastgoed met leverage) zijn echter als aandelen te karakteriseren en daardoor ook geschaard onder dat risico. Het vastgoedrisico is derhalve ultimo 2012 op nul gesteld.

Credit Spread

Het spreadrisico komt voort uit de gevoeligheid voor veranderingen in het niveau (of de volatiliteit) van renteopslagen (credit spreads) op de risicovrije rentetermijnstructuur. De kapitaaleis voor het spreadrisico heeft in geval van NV Schade ultimo 2012 alleen betrekking op obligaties. De schok is afhankelijk van type obligatie, de kredietklasse en de (modified) duration. In de standaard formule wordt ook een credit spread berekend op kredietderivaten en gestructureerde producten, waaronder herverpakte leningen.

Tabel: Kredietkwaliteitsklasse (x 1.000 euro)				
	ΣMV_i (*1.000 euro)	Gewogen duaration	$\Sigma MV_i \text{dur}_i$	Kapitaal- beslag (*1.000 euro)
0	1.071	5,6	5.964	50
1	15.291	4,8	74.064	722
2	48.950	4,8	234.677	2.921
3	79.057	5,9	462.923	10.023
4	88.876	5,3	471.662	18.956
5	56.925	4,7	266.839	18.967
6	57	4,1	234	18
Geen rating	5.658	4,4	24.940	685
Totaal	295.885			52.342

De bruto kapitaaleis voor het credit spread risico bedraagt 52.342 duizend euro ultimo 2012.

Valutarisico

Het valutarisico betreft het risico dat de waarde van de beleggingen die in vreemde valuta luiden vermindert als gevolg van veranderingen van vreemde valutakoersen. Aangezien de verplichtingen van NV Schade in euro luiden en een deel van de beleggingsportefeuille in vreemde valuta, loopt NV Schade valutarisico. Afhankelijk van de vigerende economische omstandigheden worden de valutaexposures naar US Dollar, GB Pound en Japanse Yen via valutacontracten afgedekt.

NV Schade dekt het valutarisico in de returnportefeuille niet (meer) af. Blootstelling aan de US Dollar in de matchingportefeuilles voor de WAO en de WIA-constructen worden wel afgedekt. Voor de kwantificering van dit risico is een plotselinge stijging of daling van 25 procent van de waarde van de vreemde valuta ten opzichte van de euro worden toegepast. Dit leidt tot een bruto kapitaaleis ultimo 2012 voor het valutarisico van 47.235 duizend euro.

Concentratierisico

Het concentratierisico is het risico dat verband houdt met een grote concentratie van de beleggingen in bepaalde activa of op bepaalde markten. Er ontstaat een kapitaalseis als de blootstelling aan (een belegging in) een individuele tegenpartij een bepaalde drempelwaarde te boven gaat. De drempelwaardes zijn gehanteerd zoals beschreven in de Handleiding Parallel Run 2011 - 24 april 2012. Voor geen van de beleggingen van NV Schade wordt de drempelwaarde overschreden waardoor het concentratierisico nihil bedraagt.

Tabel: Tegenpartij spreiding (beleggingen groter dan 2% van het fondsvermogen)

	2012		2011	
	Reële waarde EUR 1.000	% Beleggingen	Reële waarde EUR 1.000	% Beleggingen
Franse staat	18.613	3%	80.234	12%
Duitse staat	275.734	38%	245.343	36%
Finse staat	45.098	6%	0	0%
Nederlandse staat	141.443	19%	87.709	13%
Oostenrijkse staat	0	0%	21.590	3%
Totaal	480.888	66%	434.876	64%

2. Verzekeringstechnische risico

Het verzekeringstechnisch risico betreft alle risico's (zoals langlevens of invaliditeit) verbonden aan verplichtingen uit hoofde van verzekeringsactiviteiten met uitzondering van componenten die onder marktrisicofactoren vallen of die onder operationele risicofactoren vallen.

De verzekeringen van NV Schade (zowel WAO-hiaat als WIA-producten) worden onder Solvency II getypeerd als 'Zorg vergelijkbaar met Leven'. De bruto kapitaalsvereiste voor deze categorie is - inclusief diversificatievoordeel - berekend op 22.707 duizend euro en bestaat uit de volgende deelrisico's:

Kortlevenrisico

Het kortlevenrisico is het risico dat de verzekeraar loopt als een verzekerde persoon korter zal leven dan op basis van de gehanteerde sterftetafels wordt verwacht. Het kortlevenrisico is voor NV Schade echter niet van relevant, aangezien een hoger sterftepercentage leidt tot minder arbeidsongeschiktheidsuitkeringen (lees: lagere technische voorziening);

Langlevensrisico

Het langlevensrisico is het risico dat de verzekeraar loopt als een verzekerde persoon langer leeft dan op basis van de gehanteerde sterftetafels wordt verwacht. Voor NV Schade

betekent dit dat wanneer dit risico zich voordoet de uitkeringen langer dan verwacht uitgekeerd moeten worden. Het langlevensrisico is gekwantificeerd door uit te gaan van 20 procent lagere sterfttekansen dan bij vaststelling van de best estimate voorzieningen. Aangezien voor NV Schade de verplichtingen uit tijdelijke uitkeringen bestaat, leidt een hoger veronderstelde sterftetekans niet tot substantieel hogere uitkeringslasten. De bruto kapitaaleis voor het langlevensrisico bedraagt 3.057 duizend euro ultimo 2012.

Invaliditeits- en morbiditeitsrisico

Het invaliditeits- en morbiditeitsrisico voor NV Schade is het risico dat mensen sterker invalideren en minder revalideren dan verwacht is. Dit risico is berekend aan de hand van een scenario waarin wordt uitgegaan van 35 procent hogere invaliditeitscijfers (disability rates) voor het eerstvolgende jaar en 25 procent voor alle daarop volgende jaren en een permanente daling van 20 procent van de herstelcijfers. Deze schok is alleen toegepast op de WIA-portefeuilles. Gezien de aard van de verzekeringen van NV Schade (arbeidsongeschiktheidsverzekeringen) betreft het een substantieel risico, welke ultimo 2012 tot een bruto kapitaaleis leidt van 16.055 duizend euro.

Royementsrisico

De verzekeringen van NV Schade betreffen voor het overgrote deel eenjarige risicopremies, waardoor royement geen relevant risico op negatief resultaat met zich meebrengt.

Kostenrisico

Het risico op hogere kosten dan voorzien is gekwantificeerd door uit te gaan van een permanente toename van de uitvoeringskosten met 10 procent en een 1 procent hogere inflatie. Dit leidt voor NV Schade tot een bruto kapitaalbeslag van 6.653 duizend euro ultimo 2012.

Herzieningsrisico

Onder herzieningsrisico moet worden verstaan het risico dat annuïteiten waarbij de uitkeringen die op basis van de onderliggende verzekering verschuldigd zijn, kunnen toenemen als gevolg van veranderingen in de wetgeving of in gezondheidstoestand van de verzekerde persoon. Mede gezien het feit dat niet alle op NV Schade van toepassing zijnde verzekeringstechnische risico's in het standaardmodel tot uitdrukking komen, is ervoor gekozen deze overige risico's hieronder te scharen. De belangrijkste van deze risico's betreft de mogelijke extra schade wanneer de werkloosheid hoger uitvalt dan verwacht. In dat geval zullen de verzekeringen van NV Schade een hogere aanvulling moeten doen op de wettelijke arbeidsongeschiktheidsuitkeringen, wat voor NV Schade zal leiden tot hogere uitkeringslasten. NV Schade houdt daarom rekening met een extra kapitaalsbeslag ter hoogte van 1 procent van de technische voorzieningen uit de best estimate voorzieningen. Dit leidt tot een bruto kapitaaleis van 5.662 duizend euro.

Na diversificatievoordeel resulteert een bruto kapitaaleis van 22.511 duizend euro voor het totaal aan verzekeringstechnische risico's.

Catastroferisico

Ten aanzien van de verzekeringstechnische risico's is naast de hiervoor beschreven Levenscategorie nog de categorie Catastroferisico van toepassing voor NV Schade.

Het catastroferisico maakt onderscheid in vijf typen letsel: overlijden door ongeval, permanente volledige arbeidsongeschiktheid, langdurige arbeidsongeschiktheid, kortdurige arbeidsongeschiktheid en medisch / letsel. Voor NV Schade zijn alleen de lang- en de kortdurige arbeidsongeschiktheid relevant. Ten aanzien van deze twee letseltypen worden twee catastrofes onderscheiden die ten grondslag aan het letsel zouden kunnen liggen: massaal ongevallenrisico en concentratierisico. De bruto kapitaaleis ten behoeve van deze twee risico's (739 duizend euro) is vastgesteld conform de standaardformules.

3. Tegenpartijrisico

Bij een vordering op een tegenpartij kan verlies optreden wanneer de tegenpartij niet geheel of niet tijdig haar verplichtingen nakomt. Onder Solvency II wordt daarbij onderscheid gemaakt tussen verwacht en onverwacht verlies. Het verwachte verlies komt tot uiting op de balans, in de vorm van een correctie (afslag) op de vordering. Het verwachte verlies acht NV Schade ultimo 2012 verwaarloosbaar. Het onverwachte verlies komt tot uiting in de kapitaaleis voor tegenpartijkredietrisico en onderkent twee types:

Type 1 tegenpartijen

- * Type 1 tegenpartijen zijn onder meer: herverzekeringen, derivaten en hedges, banktegoeden, deposito's en andere vorderingen.
- * Bankrekeningen en deposito's bij fund managers zijn beschouwd als gealloceerd vermogen en zouden vanuit strategisch oogpunt geen substantiële bedragen mogen vormen. Deze posten zijn dan ook niet betrokken in deze schok.
- * Voor derivatenposities wordt collateral aangehouden, wat het hiermee gepaarde kredietrisico dekt. Deze waarden zijn ook in de berekening betrokken.

Type 2 tegenpartijen

- * Onder type 2 vallen bijvoorbeeld vorderingen op tussenpersonen en verzekerden.

Voor NV Schade bestaat ultimo 2012 het tegenpartijrisico uit type 1 en is vastgesteld op 656 duizend euro. Middels het hulpprogramma van de koepels. De onverwachte verliezen zijn vastgesteld ten aanzien van cash, deposito's en derivaten (commodities en inflatieswaps).

4. Operationeel risico

Het operationeel risico betreft het risico dat ontstaat als gevolg van het falen of tekortschieten van interne processen, menselijke en technische tekortkomingen en onverwachte externe gebeurtenissen. Dit wordt ondervangen door deugdelijke functiescheiding, goed beschreven administratieve organisatie en een toezicht op de naleving van de afgesproken procedures.

De kapitaaleis voor operationeel risico is bepaald volgens de standaardformule: 0,45 procent * best estimate voorzieningen (566.275 duizend euro), wat neerkomt op 2.548 duizend euro.

5. Overige risico aspecten

Basic Solvency Capital Requirement

Categorie I tot en met III (marktrisico, verzekeringstechnisch risico en tegenpartijrisico) vormen samen de zogenaamde Kernsolvabiliteitskapitaalvereiste (ook wel de Basic Solvency Capital Requirement, BSCR). Na diversificatievoordelen tussen deze drie categorieën resulteert een BSCR van 105.781 duizend euro.

Correctie Belasting / Winstdeling

Aangezien geen verliesabsorberend vermogen vanuit winstdeling is gekwantificeerd en NV Schade tevens is vrijgesteld van vennootschapsbelasting wordt deze correctie op nul gesteld.

Totale Solvency Capital Requirement

Er zijn geen diversificatievoordelen tussen de operationele risico's en de BSCR. Voor NV Schade resulteert derhalve een totale SCR van 108.329 duizend euro.

Commoditiesrisico

Grondstoffen oftewel commodities vormen een beleggingscategorie waarin via total return swaps wordt geïnvesteerd in energie (olie), metalen, edelmetalen en agroproducten. Het grondstoffenrisico betreft het risico op fluctuaties in grondstoffenprijzen. Door deelname in het Mn Services Commodities Fonds loopt NV Schade grondstoffenrisico, de waarde van de deelneming is 4.722 duizend euro (2011: 8.650 duizend euro).

Kredietrisico

NV Schade loopt kredietrisico op vorderingen op tegenpartijen. Voor NV Schade betreft dit voornamelijk de beleggingen in obligaties en leningen. Kredietrisico is het risico van financiële verliezen voor NV Schade als gevolg van een verslechterde financiële situatie van tegenpartijen waarop NV Schade (potentiële) vorderingen heeft. Behalve faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen, kunnen ook minder ingrijpende gebeurtenissen tot verliezen leiden, zoals een verslechterde credit rating die tot een lagere obligatiekoers zal leiden.

De samenstelling van de vastrentende waarden (inclusief participaties in beleggingsinstellingen) kan als volgt worden samengevat:

Tabel: Samenstelling vastrentende waarden(x 1.000 euro)		
Categorie	2012	2011
Europese obligaties	318.542	162.240
Inflation-linked obligaties	162.346	272.636
Emerging Markets	37.971	28.862
Vastrentend-hoogrentend US	47.944	30.551
Bedrijfsobligaties	57.758	0
Bankleningen	0	12.047
Deposito's	41.444	7.404
Totaal	666.005	513.740
Verschuiving vastrentende waarden	209.945	192.359
Obligaties	414.616	313.977
Deposito's	41.444	7.404
Totaal	666.005	513.740

De Europese obligaties zijn uitgegeven door landen in euro. De Inflation-linked obligaties zijn uitgegeven door landen. Deze obligaties luiden in euro's. De Vastrentend-hoogrentende portefeuille bestaat uit hoogrentende obligaties uitgegeven door het bedrijfsleven in US Dollars. Het gaat hier om een markt van bedrijfsobligaties met een creditrating lager dan of gelijk aan BB.

De verdeling van de vastrentende waarden naar credit rating is als volgt:

Tabel: Kredietwaardigheid portefeuille vastrentende waarden

Rating categorie	ultimo 2012	ultimo 2011
AAA	78%	85%
AA	6%	0%
A	4%	2%
BBB	5%	2%
<BBB	7%	10%
Geen rating	0%	1%
Totaal	100%	100%

Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat de beleggingen niet tijdig en/of niet tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen, waardoor het fonds op korte termijn niet aan zijn verplichtingen kan voldoen.

Tabel: Samenstelling illiquide producten (x 1.000 euro)

	2012		2012	2011
	Totaal bedrag	Illiquide bedrag	Illiquide %	Illiquide %
Vastrentende waarden ¹	666.005	0	0%	0%
Zakelijke waarden ²	43.515	3.665	8%	32%
Overig ³	-764	0	0%	0%
Totaal	708.756	3.665	1%	5%

1 Obligaties en deposito's

2 Aandelen

3 Derivaten, vorderingen uithoofde van beleggingen en liquide middelen

Risico marktwaardebepaling

De beleggingen zijn gewaardeerd op marktwaarde. Niet voor alle beleggingsinstrumenten zijn frequente marktnoteringen beschikbaar. Dat levert een hoger risico op ten aanzien van de "juiste" waardering van een belegging. In de onderstaande tabel is de waardering per beleggingscategorie uitgesplitst naar drie soorten "levels". Deze levels zijn als volgt toe te lichten:

Level 1 - Directe marktwaardering

Beursnotering in een actieve markt (waarop geen prijsaanpassingen worden uitgevoerd).

Level 2 - Afgeleide marktwaardering

Geen directe beursnotering maar andere uit de markt waarneembare data danwel een prijs gebaseerd op een transactie in een niet actieve markt met een niet-significante prijsaanpassing (gebaseerd op aannames en schattingen).

Level 3 - Modellen en technieken

Marktwaardebepaling niet gebaseerd op marktdata, maar gebaseerd op aannames en schattingen die de prijs significant beïnvloeden.

De marktwaardebepaling naar level is als volgt uit te splitsen voor 2012 respectievelijk 2011.

Tabel: Marktwaardebepaling (in duizenden euro)		Ultimo 2012		
	Level 1	Level 2	Level 3	Totaal
	Directe markt-notering	Afgeleide markt-notering	Niet gebaseerd op markt-data	
Vastgoedbeleggingen				
Indirecte vastgoedbeleggingen	0	0	0	0
Aandelen				
Beleggingsinstellingen aandelen	0	39.850	3.665	43.515
Vastrentende waarden				
Obligaties en leningen	480.888	0	0	480.888
Deposito's	41.444	0	0	41.444
Beleggingsinstellingen vastrentende waarden	0	143.673	0	143.673
Onverdeeld resultaat WIA-constructen	19.865	0	0	19.865
Belegd vermogen	542.197	183.523	3.665	729.385
Afgeleide financiële instrumenten				
Bond future	0	0	0	0
Valutaderivaten	0	0	0	0
Inflatiederivaten	0	-7.022	0	-7.022
Liquide middelen, CSA en overige activa/passiva	7.490	-1.237	0	6.253
Totaal belegd vermogen	549.687	175.264	3.665	728.616

Tabel: Marktwaardebepaling (in duizenden euro)		Ultimo 2011		
	Level 1	Level 2	Level 3	Totaal
	Directe markt-notering	Afgeleide markt-notering	Niet gebaseerd op markt-data	
Vastgoedbeleggingen				
Indirecte vastgoedbeleggingen	0	0	0	0
Aandelen				
Beleggingsinstellingen aandelen	0	85.651	7.867	93.518
Vastrentende waarden				
Obligaties en leningen	434.876	0	0	434.876
Deposito's	7.404	0	0	7.404
Beleggingsinstellingen vastrentende waarden	0	71.460	0	71.460
Onverdeeld resultaat WIA-constructen	69.225	0	0	69.225
Belegd vermogen	511.505	157.111	7.867	676.483
Afgeleide financiële instrumenten				
Bond future	0	0	0	0
Valutaderivaten	0	0	0	0
Inflatiederivaten	0	-4.800	0	-4.800
Liquide middelen, CSA en overige activa/passiva	5.740	-1.350	0	4.390
Totaal belegd vermogen	517.245	150.961	7.867	676.073

Kasstroomrisico

Toekomstige kasstromen die verbonden zijn aan een monetair financieel instrument die kunnen fluctueren in omvang.

Bijvoorbeeld een variabele rente. Ultimo 2012 was er voor 0 duizend euro (2011: 12.047 duizend euro) geïnvesteerd in bedrijfsleningen die een overwegend variabele rente hebben.

Prijrisico

Prijrisico is het risico dat door de ontwikkeling van marktprijzen (veroorzaakt door factoren die samenhangen met een individuele belegging, de uitgevende instelling of generieke factoren) waardewijzigingen plaatsvinden. Wijzigingen in markt omstandigheden hebben altijd direct invloed op het beleggingsresultaat, omdat alle beleggingen worden gewaardeerd op reële waarde waarbij waardewijzigingen onmiddellijk worden verwerkt in het saldo van baten en lasten.

Door spreiding binnen de portefeuille (diversificatie) wordt het prijsrisico gedempt. Het prijsrisico wordt tevens gemitigeerd door gebruik te maken van afgeleide financiële instrumenten (derivaten), zoals opties en futures.

Toelichting op de balans per 31 december

ACTIEF

(1) Beleggingen

Ultimo 2012 en 2011 waren er geen beleggingen uitgeleend.

De mutaties van de beleggingen per categorie zijn als volgt:

	2012				
	x 1.000 euro				
Mutatieoverzicht	<i>Obligaties</i>	<i>Aandelen</i>	<i>Beleggings- pools</i>	<i>Deposito's</i>	<i>Totaal</i>
Stand beleggingen per 1 januari	313.977	164.978	187.631	7.404	673.990
Effect van de Stelselwijziging	0	0	2.493	0	2.493
Schulden aan kredietinstellingen	0	0	0	0	0
Stand 1 januari	313.977	164.978	190.124	7.404	676.483
Aankopen en verstrekkingen	147.687	106.444	8.142	3.799.862	4.062.135
Verkopen en aflossingen	-222.163	-102.812	0	-3.782.968	-4.107.943
Waardemutaties	14.169	18.580	2.929	2	35.680
Overige	0	0	-4.030	-544	-4.574
Eindstand voor eindafrekening	253.670	187.190	197.165	23.756	661.781
Effect eindafrekening verzekering jaren 2006 t/m 2008	160.946	0	-111.030	17.688	67.604
Stand beleggingen 31 december	414.616	187.190	86.135	41.444	729.385

De waardemutaties bestaan uit gerealiseerde en ongerealiseerde mutaties.

Het effect afrekening verzekeringsjaren 2006 tot en met 2008 betreft de toevoeging aan de beleggingen voor rekening van NV Schade naar aanleiding van het aflopen van de coassurantie van deze verzekeringsjaren per 31 december 2012.

De vergelijkbare mutaties over 2011 zijn als volgt:

	2011 x 1.000 euro				
Mutatieoverzicht	<i>Obligaties</i>	<i>Aandelen</i>	<i>Beleggings- pools</i>	<i>Deposito's</i>	<i>Totaal</i>
Stand beleggingen per 1 januari	307.204	136.268	143.210	76.558	663.240
Aanpassing inzake Stelselwijziging	0	0	6.902	0	6.902
Schulden aan kredietinstellingen	0	0	0	-12.680	-12.680
Gecorrigeerde stand 1 januari	307.204	136.268	150.112	63.878	657.462
Transitie	0	-9.727	4.450	45.794	40.517
Aankopen en verstrekkingen	41.547	89.393	49.048	642.776	822.764
Verkopen en aflossingen	-47.013	-52.422	-25.455	-739.292	-864.182
Waardemutaties	12.239	1.466	8.021	-39	21.687
Overige	0	0	8.357	-5.713	2.644
Effect van de Stelselwijziging	0	0	-4.409	0	-4.409
Stand beleggingen 31 december	313.977	164.978	190.124	7.404	676.483

Effect van de stelselwijziging

Door de stelselwijziging verandert het technisch resultaat op de WIA-producten en daardoor ook de verdeling van NV Schade op de coassuradeuren. Deze vordering wordt verantwoord onder Beleggingspools (zie ook de Algemene toelichting).

Obligaties

De obligaties ad 414.616 duizend euro bestaan uit beursgenoteerde vastrentende waardepapieren. Participaties in beleggingsinstellingen zijn gepresenteerd onder Aandelen.

De historische kostprijs van de obligatieportefeuille (exclusief lopende interest) is 312.179 duizend euro (2011: 309.103).

Aandelen

	2012 x 1.000 euro	2011 x 1.000 euro
De aandelen bestaan volledig uit participaties in beleggingsinstellingen, die als volgt naar aard van de beleggingen zijn te splitsen:		
- vastrentendewaardepapieren	143.675	71.460
- aandelen	39.850	85.651
- vastgoedbeleggingen	3.665	7.867
Totaal	187.190	164.978

De participaties betreffen de volgende beleggingsinstellingen:

Categorie	Naam
Aandelen	Stichting Mn Services Aandelenfonds Emerging Markets Stichting Mn Services Aandelenfonds Europa III Stichting Mn Services Aandelenfonds Noord Amerika Stichting Mn Services Aandelenfonds Verre Oosten
Vastrentendewaardepapieren	Stichting Mn Services Obligatiefonds Emerging Markets Stichting Mn Services US High Yield Fonds Stichting Mn Services Euro Investment Grade Credit Fund
Vastgoedbeleggingen	Stichting Mn Services OG Europa Fonds
Overige	Stichting Mn Services Commodities Fonds

In deze beleggingsfondsen bevinden zich geen derivaten om risico's af te dekken. Wel worden binnen de vastrentende fondsen Europa en Emerging Markets beperkte posities in credit default swaps ingenomen. Rente- en valutarisico's worden afgedekt op de totale beleggingsportefeuille. De risico's die samenhangen met de aard van de beleggingen zijn toegelicht in de risicoparagraaf.

De historische kostprijs van de aandelenportefeuille (exclusief beleggingspools) is 174.708 duizend euro (2011: 157.103 duizend euro). Ultimo 2012 waren er net als ultimo 2011 geen aandelen uitgeleend.

Belangen in beleggingspools

Onder de post belangen in beleggingspools is de totale waarde opgenomen van de beleggingen inzake de WIA-producten die in coassurantie worden geëxploiteerd. Het betreft het 50 procent aandeel dat voor rekening van NV Schade komt. De historische kostprijs van het belang in beleggingspools is 69.916 duizend euro (2011: 160.286 duizend euro).

De totale waarde van het belang in beleggingspools is inclusief het effect (ad 10.310 duizend euro negatief) van de verdeling tussen NV Schade en de coassuradeuren van het technisch resultaat over 2012. Zie ook de toelichting op resultaatpost 20. Over 2012 komt een positief technisch resultaat over de verzekeringsjaren 2009 tot en met 2012 voor 84 procent in plaats van 50 procent ten gunste van NV Schade (2011: 85 procent).

In de beleggingspool bevinden zich geen derivaten om risico's af te dekken. Rente- en valutarisico's worden afgedekt op de totale beleggingsportefeuille. De risico's die samenhangen met de aard van de beleggingen zijn toegelicht in de risicoparagraaf.

Deposito's

De deposito's die ultimo boekjaar zijn uitgezet hebben allemaal een looptijd van korter dan één jaar en kennen een hoge omloopsnelheid. Om die reden zijn de aan- en verkopen van de deposito's in het mutatie-overzicht gesaldeerd weergegeven.

(2) Vorderingen uit hoofde van beleggingen	2012 x 1.000 euro	2011 x 1.000 euro
--	----------------------	----------------------

De vorderingen uit hoofde van beleggingen bestaan uit: Kortlopende vorderingen beleggingen	6.165	8.016
---	-------	-------

Totaal	6.165	8.016
---------------	--------------	--------------

Vorderingen uit directe verzekering op verzekeringnemers

Bij de vorderingen op werkgevers die de premie afdragen is rekening gehouden met de mogelijke oninbaarheid van de vorderingen.

Overige vorderingen	2012 x 1.000 euro	2011 x 1.000 euro
---------------------	----------------------	----------------------

De overlopende activa bestaan uit:		
Gelden onderweg	19.183	0
Nog te ontvangen bedragen van MN inzake de premieheffing	1.454	1.710
Teveel betaalde uitkeringen	184	0
Nog te ontvangen coassuradeuren	0	406
Nog te ontvangen MN	0	253
Overig	980	1

Totaal	21.801	2.370
---------------	---------------	--------------

(3) Overige activa

Liquide middelen

De overige activa bestaan voor 6.414 duizend euro uit liquide middelen (2011: 5.510 duizend euro). Het betreft tegoeden in rekening-courant bij bancaire instellingen die ter vrije beschikking staan.

Materiële vaste activa

De mutaties in de materiële vaste activa zijn als volgt:

Mutatieoverzicht x 1.000 euro	2012		2011	
	Verbouwing	Totaal	Verbouwing	Totaal
<i>Historische kostprijs</i>				
Stand per 1 januari 2012	14	14	29	29
Investerings	98	98	0	0
Desinvesterings	0	0	-15	-15
Stand per 31 december 2012	112	112	14	14
<i>Boekwaarde</i>				
Per 1 januari 2012	14	14	20	20
Investerings	137	137	0	0
Afschrijvingen	-39	-39	-6	-6
Boekwaarde per 31 december 2012	112	112	14	14

Cumulatieve afschrijvingen per 31 december

Afschrijvingspercentage

20%

Afschrijvingsmethodiek

lineair

De materiële vaste activa betreffen andere vaste bedrijfsmiddelen.

(4) Afgeleide financiële instrumenten

De vorderingen inzake afgeleide financiële instrumenten, zijnde derivaten, bedragen 0 duizend euro (2011: 0 duizend euro).

Vorderingen en verplichtingen uit hoofde van financiële derivaten worden gesaldeerd per derivatencontract. Positieve posities uit hoofde van derivatencontracten ultimo boekjaar worden gepresenteerd onder afgeleide financiële instrumenten onder de activa. Negatieve posities uit hoofde van derivatencontracten ultimo boekjaar worden gepresenteerd onder afgeleide financiële instrumenten onder de passiva.

De met betrekking tot de beleggingsportefeuille door middel van derivaten verkregen (positieve en negatieve) posities op balansdatum zijn als volgt te specificeren naar onderliggende waarde:

Specificatie derivaten

	2012		2011	
	Contractomvang	Reële waarde x 1.000 euro	Contractomvang	Reële waarde x 1.000 euro
<i>Vastrentende beleggingen</i>				
Inflatieswaps	259.100	-7.022	154.000	-4.800
Totaal		-7.022		-4.800

PASSIEF

(5) Eigen vermogen

Gestort en opgevraagd kapitaal

Het maatschappelijke en geplaatste aandelenkapitaal bedraagt 5.672 duizend euro verdeeld over 50.000 aandelen met een nominale waarde van 113,45 euro per aandeel. Het maatschappelijke en geplaatste kapitaal is volledig nominaal gestort.

Algemene reserve

	2012	2011
	x 1.000 euro	x 1.000 euro

Het verloop van de algemene reserve is als volgt:

Stand 1 januari	29.551	16.294
Aanpassing inzake Stelselwijziging	53.003	51.690

Stand per 1 januari inclusief het effect van de stelselwijziging	82.554	67.984
--	--------	--------

Vanuit resultaatbestemming:

- resultaat boekjaar	-7.813	-56.471
- vrijval ten laste van de statutaire reserve	20.924	71.041

Mutatie	13.111	14.570
---------	--------	--------

Stand 31 december	95.665	82.554
--------------------------	---------------	---------------

In 2012 is er geen dividend uitgekeerd. De dividenduitkering is gebaseerd op artikel 24 lid 1b van de statuten.

Herwaarderingsreserve

	2012	2011
	x 1.000 euro	x 1.000 euro

Het verloop van de herwaarderingsreserve is als volgt

Stand 1 januari	18.776	15.895
-----------------	--------	--------

Mutatie ten behoeve van positieve waardeverschillen op niet frequent genoteerde beleggingen	-1.285	2.881
---	--------	-------

Stand 31 december	17.491	18.776
--------------------------	---------------	---------------

Ultimo 2012 is 1.285 duizend euro ten gunste van het resultaat onttrokken aan de herwaarderingsreserve. Het betreft positieve ongerealiseerde resultaten op niet frequent genoteerde beleggingsinstrumenten.

Weerstandvermogen

Het gewenste weerstandvermogen ultimo 2012 is gelijk aan de uitkomst van de standaardformule zoals voorgeschreven door DNB voor de Parallel Run 2012 (Solvency II), verhoogd met 20 procent. De uitkomsten per risicofactor zijn opgenomen in de risicoparagraaf.

Ultimo 2012 is het aanwezige weerstandvermogen 118.828 duizend euro (2011: 107.002 duizend euro). Eind 2012 is dat niet gelijk aan het volgens de directie gewenste weerstandvermogen van 129.995 duizend euro (2011: 107.002 duizend euro). Ten opzichte van het gewenste weerstandvermogen is er een tekort van 11.167 duizend euro. Daardoor is de statutaire reserve ultimo 2012 nihil.

Het bedrag van de solvabiliteit waarover NV Schade ultimo 2012 tenminste moet beschikken (op basis van premie) bedraagt 26.509 duizend euro (2011: 22.465 duizend euro).

Statutaire reserve

	2012 x 1.000 euro	2011 x 1.000 euro
Het verloop van de statutaire reserve is als volgt:		
Stand per 1 januari	65.539	125.566
Aanpassing inzake Stelselwijziging	-44.615	-33.601
Stand per 1 januari inclusief het effect van de stelselwijziging	20.924	91.965
Onttrekking via de resultaatbestemming	20.924	-71.041
Stand 31 december	0	20.924

De statutaire reserve betreft de artikel 24 lid 1c van de statuten vermelde "winstreserve" en is niet uitkeerbaar aan de aandeelhouder.

(6) Technische voorzieningen

Voor niet-verdiende premies en lopende risico's

	2012 x 1.000 euro	2011 x 1.000 euro
Het verloop van de voorziening voor niet verdiende premies en lopende risico's is als volgt		
Stand per 1 januari	2.302	1.819
Afname door toevoeging aan de voorziening voor te betalen schaden (WIA-producten)	-1.475	-1.909
Toevoeging ten behoeve van verwacht tekort	1.200	2.392
Saldo mutaties	-275	483
Stand 31 december	2.027	2.302

Voor te betalen schaden

	2012	2011
	x 1.000 euro	x 1.000 euro

De technische voorzieningen voor te betalen schaden zijn als volgt te splitsen:

Voor te betalen schaden WAO-hiaat	340.902	323.453
Voor te betalen schaden WIA-producten	245.957	173.398

Totaal	586.859	496.851
---------------	----------------	----------------

Voor te betalen schaden WAO-hiaat

	2012	2011
	x 1.000 euro	x 1.000 euro

Het verloop van de voorziening voor te betalen schaden inzake WAO-hiaat is als volgt:

Stand 1 januari (inclusief effect toereikendheidstoets)	326.072	299.938
Aanpassing inzake Stelselwijziging	-2.619	-2.867
Effect risicomarge	-461	-390

Gecorrigeerde stand 1 januari (exclusief effect risicomarge)	322.992	296.681
--	---------	---------

Saldo instroom en uitstroom	-1.760	-95
Benodigde interest	4.484	3.515
Uitkeringen	-25.733	-26.883
Technisch resultaat	436	687
Aanpassing ivm AOW leeftijd	13.155	21.259
Mutatie kostenvoorziening	999	5.369

Saldo mutaties	-8.419	3.852
----------------	--------	-------

Vrijval/Toevoeging inzake toeslagverlening	1.139	1.560
Aanpassing rekenrente	24.712	20.719
Aanpassen overlevingsgrondslagen	-99	180

Stand voor effect risicomarge	340.325	322.992
Aanvullende voorziening in verband met risicomarge	577	461

Stand 31 december	340.902	323.453
-------------------	---------	---------

Omdat is besloten over te gaan op waarderingsgrondslagen die aansluiten bij de Solvency II-richtlijn is er sprake van een stelselwijziging. Voor de WAO-hiaat heeft dit primo 2011 een verlaging tot gevolg van de voorziening met 2.867 duizend euro. Dit wordt met name veroorzaakt doordat in deze opstelling, dat wil zeggen na de stelselwijziging, de kostenvoorziening reeds primo 2011 is gebaseerd op een realistische schatting van de toekomstige uitvoeringskosten. Het verloop van de totale voorziening inzake WAO-hiaat over 2011 en 2012 is weergegeven op basis van de nieuwe waarderingsgrondslagen. Het effect van de nieuwe grondslagen per eind 2011 op de totale voorziening is -/- 2.619 duizend euro.

Ultimo 2012 bedraagt de voorziening 340.325 duizend euro (2011: 322.992 duizend euro). Daarnaast is er sprake van een risicomarge van 577 duizend euro (2011: 461 duizend euro). Het extra benodigde kapitaal inzake toeslagverlening per 1 januari 2013 ad 1.139 duizend euro is ten laste van het resultaat verwerkt (2011: 1.560 duizend euro). Aangezien de cao-index over 2012 in de Metaal en Techniek 2,31 procent bedraagt, dient de 0,31 procent boven de gereserveerde 2 procent aanvullend te worden gefinancierd. De toegepaste discontering is beschreven in de algemene toelichting.

De daling van de marktrente heeft, net als voorgaand jaar, een stijgend effect op de voorziening: de toename van 24.712 duizend euro betreft het financiële effect op de schadevoorziening door uit te gaan van de ultimo het jaar door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur voor verzekeraars in plaats van de primo verschoven rentetermijnstructuur.

Voor te betalen schaden WIA-producten

	2012 x 1.000 euro	2011 x 1.000 euro
Het verloop van de voorziening voor te betalen schaden inzake WIA-producten is als volgt:		
Stand 1 januari (inclusief effect toereikendheidstoets)	176.674	151.325
Aanpassing inzake Stelselwijziging	-3.276	-8.320
Effect risicomarge	-15.486	-12.538
Gecorrigeerde stand 1 januari (exclusief effect risicomarge)	157.912	130.467
Toevoeging inzake boekjaar	30.686	34.239
	188.598	164.706
Wijziging IBNR (invalidering)	-11.572	-21.916
Vrijval IBNR	-29.098	-19.846
Invalidering	11.572	21.916
Benodigde interest	2.526	2.028
Uitkeringen	-5.523	-4.102
Wijziging grondslagen en sterfte	9.939	11.603
Toevoeging ten laste van voorzieningen voor niet-verdiende premies en lopende risico's	1.475	1.909
Mutatie kostenvoorziening	2.121	1.131
Overig	-556	5
Saldo mutaties	-19.116	-7.272
Vrijval/Toevoeging inzake toeslagverlening	255	478
Overdracht voorzieningen coassurantie	56.212	0
Stand voor effect risicomarge	225.949	157.912
Aanvullende voorziening in verband met risicomarge	20.008	15.486
Stand 31 december	245.957	173.398

De voorziening voor te betalen schaden inzake WIA-producten is gevormd ten behoeve van de WIA-producten die NV Schade met de coassuradeuren op de markt brengt. Door de stelselwijziging aanpassing naar waarderingsgrondslagen die aansluiten bij de Solvency II richtlijnen, is primo 2011 sprake van een verlaging van de voorziening met 8.320 duizend euro. De nieuwe waarderingsgrondslagen gaan uit van een beste schatting plus een risicomarge in plaats van een prudent vastgestelde voorziening en zijn de oorzaak van deze verlaging: de risico-opslag in de prudent vastgestelde traditionele IBNR blijkt hoger dan de nu benodigde risicomarge onder Solvency II. Het verloop van de totale voorziening inzake WIA-producten over 2011 en 2012 is weergegeven op basis van de nieuwe waarderingsgrondslagen. Het effect van de nieuwe grondslagen per eind 2011 op de totale voorziening is +/- 3.276 duizend euro.

Ultimo 2012 bedraagt de voorziening 225.949 duizend euro (2011: 157.912 duizend euro). De aanvullende risicomarge bedraagt 20.008 duizend euro (2011: 15.486 duizend euro).

De toevoeging aan de voorziening van 30.686 duizend euro (2011: 34.239 duizend euro) betreft de netto premie gerealiseerd in het desbetreffende boekjaar. De toevoeging is inclusief een uit de netto premie gefinancierde opslag van 3 procent in verband met excassokosten.

De verschuiving van IBNR naar de schadevoorziening bedraagt 11.572 duizend euro en staat tegenover nieuwe schademeldingen. De vrijval van IBNR van -/- 29.098 duizend euro wordt voornamelijk veroorzaakt doordat NV Schade in 2012 meer inzicht heeft gekregen in de instroom van arbeidsongeschikten uit oudere schadejaren die in aanmerking zullen komen voor een uitkering. Deze instroom is lager dan waarmee in voorgaande jaren rekening gehouden werd en leidt tot een daling van de voorziening.

De voorziening voor niet-verdiende premies en lopende risico's ad 2.027 duizend euro (2011: 2.302 duizend euro) is apart verantwoord op de balans. Naast dit verwachte toekomstige tekort voor de WGA-basis verzekering is er sinds 2012 ook sprake van een verwacht premietekort voor WIA-excedent verzekering. In 2012 heeft een vrijval plaatsgevonden ad 1.475 duizend euro (2011: 1.909 duizend euro), welke apart zichtbaar is toegevoegd aan de voorziening voor te betalen schaden.

Aangezien de cao-index over 2012 in de Metaal en Techniek 2,31 procent bedraagt, dient de 0,31 procent boven de gereserveerde 2 procent aanvullend te worden gefinancierd. Daarom heeft er voor 2012 een toevoeging plaatsgevonden inzake toeslagverlening.

De mutatie 'Wijziging grondslagen en sterfte' heeft voor een groot deel betrekking op de gedaalde marktrente: de hieruit voorvloeiende stijging van de voorziening is vergelijkbaar met die voor de WAO-producten: 13.235 duizend euro (circa 9 procent). Daarnaast leiden aanpassingen aan de overlevingsgrondslagen en die betreffende in- en revalideren tot een verlaging van de voorziening met 4.902 duizend euro. Tenslotte zien wij een forse toename optreden door de 'Overdracht voorzieningen coassurantie'. De in coassurantie verzekerde jaren 2006 tot en met 2008 ter grootte van 56.212 duizend euro, komen per 31 december 2012 alsnog volledig voor rekening en risico van de verzekeraar. Dit betekent een verdubbeling van de voorzieningen die aan deze jaren zijn toe te rekenen.

Uitloopoverzicht voorzieningen naar schadejaar 2012

Schadejaar	Voorziening primo op marktwaarde	Premies in 2012	Uitkeringen	Overdracht coassurantie	Voorziening ultimo op rente primo	Voorziening. ultimo op marktwaarde	Resultaat boekjaar
WAO	323.453	0	-25.733	0	316.190	340.902	-18.470
2004-2008	66.721	0	-4.229	55.121	108.661	110.669	8.952
2009	39.598	-4	-911	0	31.211	32.018	7.472
2010	34.559	20	-383	0	34.301	36.913	-105
2011	32.521	210	0	0	30.203	33.321	2.528
2012	0	30.816	0	0	29.918	33.036	898
WIA totaal	173.399	31.042	-5.523	55.121	234.294	245.957	19.745
Totaal	496.852	31.042	-31.256	55.121	550.484	586.859	1.275

In het bovenstaande overzicht sluiten de voorzieningen primo en ultimo op marktwaarde aan bij de balansvoorziening voor te betalen schaden voor het WAO-hiaat en voor de WIA-producten. Het resultaat in het boekjaar is bepaald op basis van de marktrente van primo 2012.

Het negatieve resultaat voor de WAO-hiaat van -/- 18.470 duizend euro wordt voornamelijk veroorzaakt door de versnelde toename van de AOW-leeftijd in het regeerakkoord, waarmee in de voorziening reeds rekening gehouden is. Daarnaast is de toeslagverlening per 1 januari 2013 van 2,31 procent verwerkt ultimo 2012. Zie ook de toelichting bij de voorziening voor te betalen schaden WAO-hiaat.

Voor de WIA is voor bijna alle tekenjaren een positief resultaat te zien. Het positieve resultaat wordt met name verklaard door nieuwe inzichten in de instroom van arbeidsongeschikten uit oudere schadejaren door mutaties. Zie ook de toelichting bij de voorziening voor te betalen schaden inzake de WIA-producten.

(7) Voorziening voor toegezegde premiekorting

2012
x 1.000 euro

2011
x 1.000 euro

Het verloop van de voorziening voor toegezegde premiekorting is als volgt:

Stand per 1 januari	43.407	44.319
Toevoeging via resultatenrekening	32.183	43.693
Verleende kortingen op bruto premies	-46.910	-44.605
Saldo mutaties	-14.727	-912
Stand 31 december	28.680	43.407

(8) Schulden

2012
x 1.000 euro

2011
x 1.000 euro

De verplichtingen uit hoofde van beleggingen bestaan uit:

Kortlopende schulden beleggingen	318	9.808
Totaal	318	9.808

Overige schulden

2012
x 1.000 euro

2011
x 1.000 euro

Onder de overige schulden zijn opgenomen:

Afrekening verzekeringsjaren 2006 t/m 2008	10.695	0
Nog te betalen bedragen inzake preventie en re-integratie	2.469	0
Nog te betalen extra uitkeringen	2.082	2.082
Handelscrediteuren	1.845	74
Verhouding portefeuille coassurantie	1.505	3.090
Nog te betalen bedragen inzake invoering Solvency II	1.089	1.000
Nog te betalen loonheffing	613	1.629
Nog te betalen kosten Vakraad Metaal en Techniek	360	90
Nog te betalen kosten MN	275	0
Te betalen accountantskosten	35	30
Nog te betalen coassuradeuren	27	0
Lopende rente banken	21	28
Nog te betalen provisie tussenpersonen	11	45
Teveel betaalde uitkeringen	0	171
Overig	436	16
Totaal	21.463	8.255

De post Afrekening verzekeringsjaren 2006 tot met 2008 ad 10.695 duizend euro betreft de in de vaststellingsovereenkomst overeengekomen eindafrekening met de coassuradeuren voor de verzekeringsjaren 2006 tot en met 2008. De betaling van de afrekening vindt plaats in het tweede kwartaal van 2013.

De post verhouding portefeuille coassurantie betreft het saldo van de onderlinge verhouding tussen de verschillende portefeuilles (voor WIA-contractperiode en WAO) die NV Schade voert. Doordat een deel van de contractperiodes in coassurantie wordt gevoerd, waarbij 50 procent van de balanspositie bij de coassurateur is verantwoord, is het saldo van de onderlinge verhouding op de balans van NV Schade ongelijk aan nul.

(9) Afgeleide financiële instrumenten

De post afgeleide instrumenten aan de passiefzijde van de balans betreft de waarde van derivatencontracten met per saldo een negatieve waarde.

Toelichting op de winst- en verliesrekening

(10) Verdiende premies eigen rekening

De verdiende premies eigen rekening bestaan uit de (geboekte) bruto premies van 40.206 duizend euro (2011: 40.403 duizend euro) en de wijziging technische voorzieningen niet-verdiende premies en lopende risico's ad 275 duizend euro (2011: +/- 483 duizend euro).

	2012 x 1.000 euro	2011 x 1.000 euro
De bruto premies bestaan uit:		
Gefactureerde premies	16.858	14.431
Premiekorting	23.455	22.303
Afschrijving premiedebiteuren	-107	-81
Premie hardheidsclausule	0	3.750
Totaal	40.206	40.403

Bij de gefactureerde premies is rekening gehouden met de mogelijke oninbaarheid van nog niet ontvangen bedragen. De premiekorting betreft de korting die NV Schade op de benodigde premie heeft verleend en voor 100 procent voor rekening van NV Schade komt.

(11) Opbrengsten uit beleggingen

Over 2012 is een beleggingsresultaat (inclusief kosten) behaald van 46.737 duizend euro positief (2011: 30.803 duizend euro positief). Dit resultaat betekent een positief rendement van 7,3 procent op de WIA-beleggingsportefeuille en een positief rendement van 5,9 procent op de WAO-beleggingsportefeuille. Het beleggingsresultaat bestaat uit de volgende posten in winst en verliesrekening: Opbrengsten uit beleggingen, Niet-gerealiseerde winst op beleggingen, Beleggingslasten en niet-gerealiseerd verlies op beleggingen.

	2012 x 1.000 euro	2011 x 1.000 euro
Opbrengsten uit beleggingen	51.834	35.121
Niet-gerealiseerde winst op beleggingen	29.528	31.361
Beleggingslasten	-5.848	-22.231
Niet-gerealiseerd verlies op beleggingen	-28.777	-13.448
Toegerekende opbrengst uit beleggingen	46.737	30.803

	2012 x 1.000 euro	2011 x 1.000 euro
Opbrengsten uit beleggingen		
Beleggingsbaten	12.664	13.907
Gerealiseerde winst op beleggingen	37.885	21.214
Mutatie herwaarderingsreserve	50.549	35.121
	1.285	0
Totaal	51.834	35.121
(12) Niet-gerealiseerde winst op beleggingen	29.528	31.361

(13) Overige technische baten eigen rekening

	2012 x 1.000 euro	2011 x 1.000 euro
Onder de overige technische baten eigen rekening zijn opgenomen:		
Opgelegde boete	56.212	89
Rente op liquide middelen	1.534	0
Overige	109	601
Totaal	57.855	690

Het effect eindafrekening verzekeringsjaren 2006 tot en met 2008 betreft de toevoeging aan de technische voorziening ultimo 2012 die voortkomt uit het feit dat NV Schade voor deze verzekeringsjaren per 31 december 2012 voor 100 procent het risico draagt. Deze toevoeging aan de technische voorziening is via Schade eigen rekening (post 13) als last verantwoord. Deze toevoeging is voor NV Schade echter resultaat neutraal, zodat tegenover de last een post onder Overige technische baten is verantwoord.

(14) Schade eigen rekening

Onder de schade eigen rekening zijn opgenomen de in 2012 respectievelijk 2011 opeisbaar geworden uitkeringen ('Geboekte schade') en de mutatie van de voor toekomstige uitkeringen gevormde voorzieningen voor te betalen schade. Beide posten zijn apart gepresenteerd in de winst- en verliesrekening.

(15) Toevoeging voorziening toegezegde premiekorting

De wijziging voorziening toegezegde premiekorting betreft de in 2012 voor het jaar 2013 aanvullend benodigde voorziening naar aanleiding van toegezegde korting op de bruto premie inzake de WIA-producten. Het betreft de toevoeging ad 32.183 duizend euro (2011: 43.693), exclusief de aanwending van de voorziening ten gunste van de verdiende premies eigen rekening. Zie ook de nadere specificatie bij post 7.

(16) Bedrijfskosten

	2012 x 1.000 euro	2011 x 1.000 euro
De bedrijfskosten bestaan uit:		
Uitvoeringskosten inzake de WIA-producten	4.573	3.411
Uitvoeringskosten inzake het WAO-product	1.756	2.421
Kosten preventie en re-integratie sociale partners	3.004	0
Kosten invoering Solvency II	650	1.000
Algemene bedrijfskosten	1.550	1.393
Totaal	11.533	8.225

Via een opslag in de premie over 2012 is 3.004 duizend euro beschikbaar voor de financiering van de Kosten preventie en re-integratie sociale partners. Voor dit bedrag is een kostenreserve gevormd welke is gerubriceerd onder de Overige schulden.

Over 2012 zijn de kosten voor duurzame inzetbaarheid 535 duizend euro. Dit bedrag is ten laste van de reservering gebracht. De resterende kostenreservering ten behoeve van preventie en re-integratie sociale partners ultimo 2012 bedraagt 2.469 duizend euro. De last ad 3.004 duizend euro over 2012 is voor 535 duizend euro verantwoord onder de Uitvoeringskosten WIA-producten (326 duizend euro) en de Algemene bedrijfskosten (209 duizend euro).

De uitvoeringskosten en de Algemene bedrijfskosten zijn als volgt nader te specificeren:

Uitvoeringskosten inzake de WIA-producten

	2012 x 1.000 euro	2011 x 1.000 euro
Provisie coassuradeurs	1.391	1.442
Provisie NV Schade	1.320	1.372
Provisie tussenpersonen	623	611
	3.334	3.425
Af: provisie uit bruto premie	-2.640	-2.744
Administratiekosten uitvoering WIA-producten	3.151	2.414
Extra uitvoeringskosten WIA-producten	728	316
Totaal	4.573	3.411

Uitvoeringskosten inzake het WAO-product

	2012 x 1.000 euro	2011 x 1.000 euro
Administratiekosten uitvoering WAO-hiaat product	1.544	2.032
Extra uitvoeringskosten WAO-hiaat product	212	389
Totaal	1.756	2.421

Algemene bedrijfskosten

	2012 x 1.000 euro	2011 x 1.000 euro
Secretariaatskosten	515	474
Bezoldiging directie	447	300
Bezoldiging commissarissen	158	176
Adviseurskosten	142	179
Afschrijving bedrijfsmiddelen	39	6
Toezichtkosten	34	29
Accountantskosten	29	68
Kosten actuaris	28	10
Overige	158	151
Totaal	1.550	1.393

Bezoldiging directie

In 2012 is de bezoldiging van de directie 147 duizend euro hoger dan in 2011. De twee belangrijkste redenen hiervoor zijn dat:

- * de twee directieleden vanaf 2012 drie in plaats van twee dagen per week werkzaam zijn voor de NV Schade;
- * per 1 september 2012 de heer Ooms is toegetreden tot de directie, zodat er in de periode september tot en met december tijdelijk drie directieleden waren om de overdracht binnen de directie te borgen.

Voor 2012 geldt een crisisheffing. Dit betreft een fiscale regeling voor 2013, waarbij de lonen (inclusief bonussen) welke in 2012 meer dan 150.000 euro bedragen, eenmalig extra worden belast met een heffing van 16 procent. NV Schade is voor haar directie en werknemers geen crisisheffing verschuldigd.

Overige bedrijfskosten

De overige bedrijfskosten over 2012 zijn inclusief 209 duizend euro voor duurzame inzetbaarheid.

Specificatie personeelsbeloningen

In 2012 had NV Schade 9 werknemer in dienst. Het betreft de directiesecretaris, de risicomanager en de consultants van NV Schade. De personeelsbeloningen zijn verantwoord onder de Algemene bedrijfskosten. Het gaat daarbij om de Secretariaatskosten en daarnaast om de Overige kosten inzake de beloning voor de consultants inzake duurzame inzetbaarheid (preventie en re-integratie sociale partners).

De personeelsbeloningen zijn als volgt te specificeren:

	2012 x 1.000 euro	2011 x 1.000 euro
Salarissen	600	211
Sociale lasten	104	12
Pensioenlasten	58	27
Totaal	762	250

Ultimo 2012 waren er gemiddeld 9 personen in loondienst (2011: 1,5).

De pensioenregeling van de werknemers is ondergebracht bij Pensioenfonds Metaal en Techniek (PMT). Hierbij is sprake van een Collective Defined Contribution (CDC) regeling. NV Schade heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bedragen in het geval van een tekort bij het pensioenfonds dan wel recht heeft op een premiekorting in het geval van een overschot.

In 2009 heeft PMT een herstelplan ingediend bij De Nederlandsche Bank (DNB). Het herstelplan is in juli 2009 goedgekeurd door DNB en voorziet in een herstel uit dekkingstekort in maximaal 5 jaar en een herstel uit reservetekort in maximaal 15 jaar. In het herstelplan is aangegeven hoe de gevolgen van de financiële crisis bestreden worden. Ultimo 2012 ligt de ontwikkeling van de dekkinggraad achter op de verwachting uit het herstelplan. Zolang het fonds een dekkingstekort heeft, wordt afgezien van de nagestreefde jaarlijkse verhoging van de opgebouwde en ingegane pensioenen. Het fonds heeft aanvullende maatregelen getroffen (verlaging van de aanspraken) om aan het herstelpad te kunnen voldoen. Inclusief het effect van die maatregelen bedraagt de dekkinggraad ultimo 2012 van PMT 98,5 procent.

Specificatie accountantskosten

	2012 x 1.000 euro	2011 x 1.000 euro
Onderzoek van de jaarrekening door Deloitte Accountants B.V.	47	47
Andere controleopdrachten door Deloitte Accountants B.V.	10	9
Fiscale adviesdiensten door Deloitte Accountants B.V.	0	0
Andere niet-controle diensten door Deloitte Accountants B.V.	0	0
Vrijval en correcties	0	12
Totaal	57	68

(17) Beleggingslasten	2012 x 1.000 euro	2011 x 1.000 euro
Beleggingslasten	707	1.498
Gerealiseerd verlies op beleggingen	5.141	17.852
	5.848	19.350
Mutatie herwaarderingsreserve	0	2.881
Totaal	5.848	22.231
(18) Niet-gerealiseerd verlies op beleggingen	28.777	13.448
(19) Overige technische lasten eigen rekening	2012 x 1.000 euro	2011 x 1.000 euro
Onder de overige technische lasten eigen rekening zijn opgenomen:		
Rente op liquide middelen	115	39
Afgeboekte rente- en boeteoplegging	39	46
Hardheidsclausule	0	7.500
Overige	457	716
Totaal	611	8.301

Het bedrag van 7.500 duizend euro in 2011 was ter financiering van de toepassing van de hardheidsclausule op gedeeltelijk arbeidsongeschikten die in 2006 ziek zijn geworden. Dit bedrag is in 2011 als premie verantwoord met gelijktijdige opvoer als voorziening.

(20) Toerekening technische resultaat

Over de periode 2006 tot en met 2012 voert NV Schade de WIA-producten in coassurantie met andere verzekeraars. Eind 2012 is het technisch resultaat op de WIA-producten over het verzekeringsjaar 2012 bepaald. Het totale technisch resultaat over de contractperiode 2006-2008 en de contractperiode 2009-2012 in boekjaar 2012 bedraagt 36.017 duizend euro positief (2011: 42.724 duizend euro positief).

Aan het einde van een contractperiode wordt het resultaat contractueel verdeeld tussen NV Schade en de desbetreffende coassuradeuren. In de winst- en verliesrekening zijn de baten en lasten op 50/50-basis verdeeld tussen NV Schade en de coassuradeuren. Op grond van contractuele afspraken heeft NV Schade over de contractperiode 2009-2012 recht op 84 procent in plaats van 50 procent van het technisch resultaat over 2012. Daarnaast is in 2012 ook het technisch resultaat over de contractperiode 2006-2008 bijgesteld, vooral door behaald beleggingsresultaat. Over deze periode heeft NV Schade contractueel recht op 92,5 procent van het resultaat. Dit heeft tot gevolg dat aan het saldo van de winst en verliesrekening een toerekening plaats vindt op grond van het berekende technische resultaat. Het effect van deze toerekening in boekjaar 2012 bedraagt voor NV Schade 13.476 duizend euro positief (2011: 17.505 duizend euro positief).

Tevens is ultimo 2012 de eindafrekening voor deze contractperiode vastgesteld. Per saldo heeft dit een effect van 3.166 duizend euro negatief op het resultaat van boekjaar 2012.

Resultaat

Het resultaat over 2012 bedraagt 7.813 duizend euro negatief (2011: 56.471 duizend euro negatief). Het op basis van artikel 24 lid 1 van de statuten gedane voorstel tot resultaatbestemming is vermeld bij de Overige gegevens.

Den Haag, 16 mei 2013

Directie:

drs. P.N. Schrage
drs. E. Ooms AAG

Raad van Commissarissen:

A. Bruggeman
A.L. van Dalen
A.L.A. van Gelder
H.M. Jager
A. van der Veen

Overige gegevens

Statutaire bepalingen

Maatschappelijk kapitaal

Conform artikel 3 lid 1 van de statuten bedraagt het maatschappelijk kapitaal van de vennootschap 5.672.500 euro. Het is verdeeld in 50.000 aandelen, elk groot nominaal 113,45 euro.

Resultaatbestemming

In de statuten van NV Schade is via artikel 24 de resultaatbestemming vastgelegd. De leden 1 tot en met 5 van dit artikel zijn hieronder integraal opgenomen.

Artikel 24 lid 1

De winst, die uit de vastgestelde jaarrekening blijkt, wordt als volgt aangewend:

- a. Allereerst wordt krachtens een besluit van de directie - welk besluit de goedkeuring van de raad van commissarissen behoeft - een bedrag toegevoegd aan de tot het eigen vermogen behorende Algemene Reserve die als weerstandsvermogen wordt aangehouden teneinde de gewenste solvabiliteit te bereiken dan wel te behouden, een en ander met inachtneming van het in lid 2 bepaalde;
- b. Uit de eventueel hierna resterende winst wordt krachtens besluit van de algemene vergadering uitgekeerd een bedrag van maximaal vijf procent (5%) van het op de aandelen gestorte kapitaal uitgekeerd, met dien verstande dat dit percentage wordt vervangen door dertien procent (13%), voor zover winstuitkering geschiedt aan aandeelhouders die ingevolge artikel 5, onderdeel b van de Wet op de Vennootschapsbelasting 1969, of daarvoor in de plaats getreden bepalingen, zijn vrijgesteld van vennootschapsbelasting;
- c. De na de toepassing van het in onderdeel a en b bepaalde eventueel resterende winst wordt als winstreserve gereserveerd en aangewend (i) ten behoeve van premieverlaging in de boekjaren gelegen na het boekjaar waarvoor de winst is vastgesteld en/of (ii) ten behoeve van werkgevers, werknemers en voormalig werknemers naar goeddunken van de algemene vergadering die daarover bij besluit kan beschikken. Deze winstreserve is niet voor gehele of gedeeltelijke opheffing vatbaar, met dien verstande dat negatieve resultaten en noodzakelijke toevoegingen aan het in onderdeel a bedoelde weerstandsvermogen hierop in mindering kunnen worden gebracht.

Artikel 24 lid 2

- a. Het bedrag dat aan het lid 1, onderdeel a bedoelde weerstandsvermogen wordt toegevoegd is zo hoog als nodig is om te kunnen voldoen aan de binnen de vennootschap gewenste solvabiliteit, welke minimaal gelijk is aan de krachtens artikel 68 lid 1 van de Wet toezicht verzekeringsbedrijf 1993 wettelijk vereiste solvabiliteit. Over de hoogte van de gewenste solvabiliteit, alsmede van het in enig jaar aan het weerstandsvermogen toe te voegen bedrag wordt door de door de vennootschap aangestelde actuaaris in samenspraak met de door de vennootschap aangestelde accountant als bedoeld in artikel 22 vooraf advies uitgebracht.
- b. Aan het weerstandsvermogen kan geen andere bestemming worden gegeven dan die als omschreven in onderdeel a van dit lid.

- c. Het weerstandsvermogen is niet voor gehele of gedeeltelijke opheffing vatbaar, met dien verstande dat:
1. Het weerstandsvermogen kan worden toegevoegd aan de voorziening winstdeling en kortingen, indien en voor zover de reserve weerstandsvermogen in enig jaar uitstijgt boven de binnen de vennootschap gewenste solvabiliteit, zoals omschreven in onderdeel a van dit lid;
 2. Een in enig jaar negatief resultaat van de vennootschap ten laste van het weerstandsvermogen kan worden gebracht, indien en voor zover dit resultaat niet ten laste van overige reserves kan worden gebracht.
- Een handeling als bedoeld in het onder 1 en 2 bepaalde geschiedt krachtens een besluit van de directie, welk besluit de goedkeuring van de raad van commissarissen behoeft.

Artikel 24 lid 3

De directie is met goedkeuring van de raad van commissarissen bevoegd te besluiten tot uitkering van een interim-dividend met inachtneming van het bepaalde in artikel 105 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek en onverminderd het bepaalde in lid 1 en 2.

Artikel 24 lid 4

Het dividend wordt uiterlijk veertien dagen na de vaststelling betaalbaar gesteld op de wijze en ter plaatse door de directie te bepalen.

Artikel 24 lid 5

Vorderingen tot winstuitkeringen vervallen door een tijdsverloop van vijf jaar te rekenen van de dag van de betaalbaarstelling.

Statutaire reserve

De in artikel 24 lid 1c van de statuten vermelde winstreserve en de in artikel 24 lid 2c vermelde voorziening winstdeling en kortingen, zijn op de balans opgenomen onder de post Statutaire reserve.

Bestemming van het resultaat

Het negatieve resultaat over 2012 komt ten laste van de algemene reserve. Het gewenste weerstandsvermogen ultimo 2012 is 129.995 duizend euro. Dat is 22.993 duizend euro hoger dan ultimo 2011.

Hierbij geldt dat het gewenste weerstandsvermogen ultimo 2011, door de wijzigingen van de grondslagen naar Solvency II uitgangspunten, met 53.003 duizend euro is verhoogd van 53.999 duizend euro tot 107.002 duizend euro.

De herwaarderingsreserve, als onderdeel van het weerstandsvermogen is, in 2012 licht afgenomen met 1.285 duizend euro. Door beide ontwikkelingen is het noodzakelijk om de algemene reserve te verhogen ten laste van de statutaire reserve (een verschuiving tussen de twee reserves op de balans).

Tenslotte is er vanwege het negatieve resultaat (statutair) geen dividend uitkering mogelijk.

Op grond van de statuten en de verstrekte adviezen wordt het volgende voorgesteld:

- * Van het negatieve resultaat over 2012 ad 7.813 duizend euro wordt geen dividend uitgekeerd aan de aandeelhouders.
- * Er wordt een bedrag ad 12.500 duizend euro toegevoegd aan de algemene reserve, dat bestaat uit:
 - het negatieve resultaat over 2012 ad 7.813 duizend euro
 - een toevoeging ten laste van de statutaire reserve ad 20.313 duizend euro.
- * Aan de statutaire reserve wordt een bedrag ad 12.500 duizend euro onttrokken ten gunste van de algemene reserve.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: Algemene Vergadering van N.V. Schadeverzekering Metaal en Technische Bedrijfstakingen

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2012 van N.V. Schadeverzekering Metaal en Technische Bedrijfstakingen te Den Haag gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2012 en de winst-en-verliesrekening over 2012 met de toelichting, waarin opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van de directie

De directie van de vennootschap is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het verslag van de directie, beide in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW). De directie is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten..

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijking van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de vennootschap gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening. Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van N.V. Schadeverzekering Metaal en Technische Bedrijfstakingen per 31 december 2012 en van het resultaat over 2012 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e en f BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het verslag van de directie, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW is opgesteld, en of de in artikel 2:392 lid 1 onder b tot en met h BW vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het verslag van de directie, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Verder zijn wij van oordeel dat de in de jaarrekening weergegeven lasten juist zijn aangevend ten behoeve van de activiteiten welke aansluiten bij de statuten van de vennootschap.

Amsterdam, 16 mei 2013

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend:

C.J. de Witt RA

Nadere informatie over bestuurders

Onderstaand is nadere informatie opgenomen over de directieleden en leden van de Raad van Commissarissen van N.V. Schadeverzekeringen Metaal en Technische Bedrijfstakingen, per de ondertekeningsdatum van de jaarrekening. De vermelde nevenfuncties relevant voor de functie bij de vennootschap betreffen functies die duidelijk maken welke belangen de desbetreffende persoon heeft te behartigen.

Directie

drs. P.N. Schrage

leeftijd: 59
in functie als directeur sinds: 6 december 2006
relevante nevenfuncties:
- Partner Prae-Advies & Onderzoek BV
- Partner Consenzis Holding BV
- Bestuurslid stichting ORBIS

drs. E. Ooms AAG

leeftijd: 50
in functie als directeur sinds: 1 september 2012
relevante nevenfuncties:
- Bestuurslid Pensioenfonds MN
- Directeur Eduard Ooms Financieel Advies BV

Raad van Commissarissen

A.L. van Dalen

leeftijd: 60
in functie als commissaris sinds: 1 augustus 2011
relevante nevenfuncties:
- Commissaris Care International
- Lid ROM

A. Bruggeman

leeftijd: 63
in functie als commissaris sinds: 1 juli 2004
relevante nevenfuncties:
- Secretaris Internationaal CNV Vakmensen
- Vice-voorzitter Raad van Toezicht Stenden Hogeschool
- Voorzitter Raad van Toezicht stichting LOGOS voor christelijk basisonderwijs
- Vice-voorzitter Kenwerk, Kenniscentrum Horeca en Dienstverlening

A.L.A van Gelder

leeftijd: 67
in functie als commissaris sinds: 8 januari 2013
relevante nevenfuncties:

- Bestuurslid Bouw Informatie Raad (BIR)
- Bestuurslid Opleidings Advies Raad Avansplus HA Breda
- Commissaris Delft Patents BV (voorzitter RvC)
- Commissaris 2BA BV
- Voorzitter deelnemersraad Stichting Pensioenfonds Imtech
- Voorzitter Stichting Wetenschappelijk Onderwijs & Installatietechniek
- Adviseur Uneto-Vni inzake BIM
- Voorzitter Impulsgroep TVVL

H.M. Jager

leeftijd: 72
in functie als commissaris sinds: 1 januari 1998
relevante nevenfuncties:

- DGA Stansz Environment Systeem BV

A. van der Veen

leeftijd: 64
in functie als commissaris sinds: 1 augustus 2011
relevante nevenfuncties:

- Bestuursadviseur A&O fonds Metalektro
- Onafhankelijk voorzitter FCB
- Vice voorzitter RvC Stimulanz
- Lid visitatiecommissie PMT

Colofon

NV Schadeverzekering Metaal en Technische Bedrijfstakingen

Statutair gevestigd te Den Haag

Kantooradres:
Prinses Beatrixlaan 15
2595 AK Den Haag

Postbus 30304
2500 GH Den Haag

Telefoon (070) 3 160 834

Vormgeving

Repro MN

Realisatie

Mn Services N.V.

Druk

Opmeer Drukkerij bv, Den Haag

